Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συνδέσμου Απανταχού Μορφοβουνιωτών
Γενάρης - Φλεβάρης - Μάρτης 2021 | Φύλλο 83

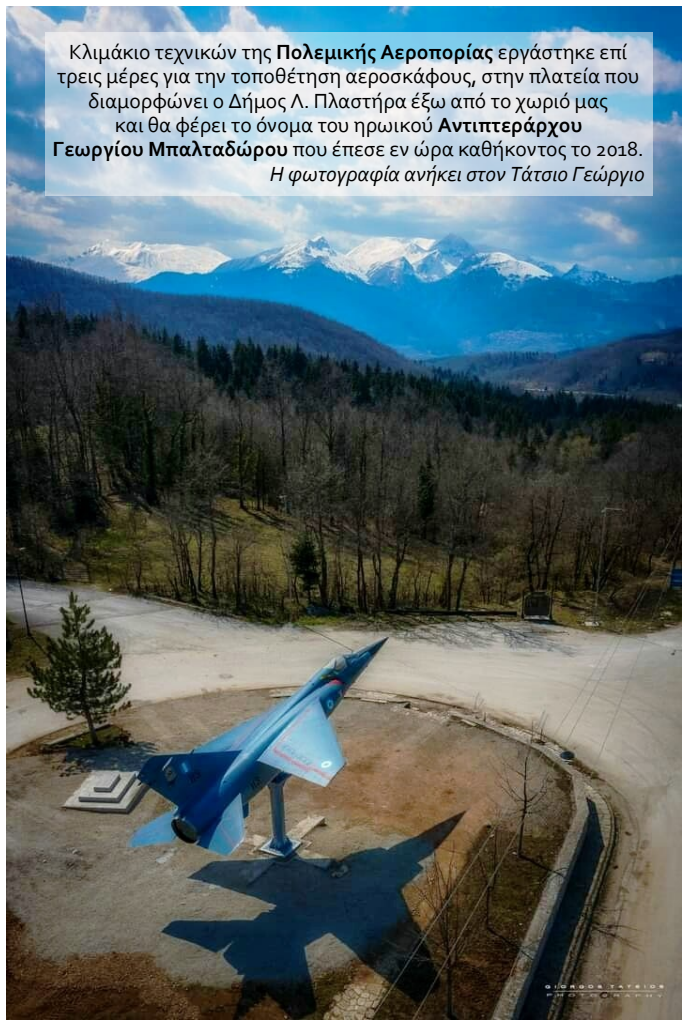

Κλιμάκιο τεχνικών της **Πολεμικής Αεροπορίας** εργάστηκε επί τρεις μέρες για την τοποθέτηση αεροσκάφους, στην πλατεία που διαμορφώνει ο Δήμος Λ. Πλαστήρα έξω από το χωριό μας και θα φέρει το όνομα του ηρωικού **Αντιπτεράρχου Γεωργίου Μπαλταδώρου** που έπεσε εν ώρα καθήκοντος το 2018.
Η φωτογραφία ανήκει στον Τάτσιο Γεώργιο

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΤΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύνδεσμός μας ευχαριστεί τους αναγνώστες της εφημερίδας μας για τη συγκινητική ανταπόκριση στο κάλεσμά μας με την κατάθεση των εισφορών στην τράπεζα ALPHA BANK στον λογαριασμό του Συνδέσμου:

IBAN GR 46 0140 3610 3610 0200 2012 249

Στις δύσκολες ώρες που περνάμε με τη ματαίωση των Γενικών Συνελεύσεων, η κατάθεση των συνδρομών στην Τράπεζα διευκολύνει το έργο μας και μας δίνει τη δυνατότητα να είμαστε συνεπείς με την έκδοση της Μορφοβουνιώτικης Φωνής.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Στις καταθέσεις σας στην τράπεζα να συμπληρώνετε το όνομά σας ως καταθέτη και ως ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ τον Σύνδεσμο απανταχού Μορφοβουνιωτών.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πασχαλινό μήνυμα δημάρχου Λίμνης Πλαστήρα

Αγαπητοί συνδημότες και φίλοι του Δήμου,

Το Ελληνικό Πάσχα, η Λαμπρή όπως τη λέει ο λαός, είναι η πιο δυνατή σε συμβολισμό γιορτή, όπου μέσα από το Θείο δράμα, τη Σταύρωση και το Θάνατο, έρχεται η Ανάσταση.

Αυτό είναι το βαθύτερο μήνυμα: Ελπίδα, Πίστη, Αγάπη για τη ζωή. Ειδικά αυτή την εποχή ας το κρατήσουμε ως το αισιόδοξο μήνυμα της λύτρωσης από τα δεινά που στις μέρες μας έλαχε να ζήσουμε μέσα από μια υγειονομική κρίση που κάθε 100 χρόνια συμβαίνει. Ολοι μαζί, με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης θα ξεπεράσουμε την κρίση. Σύντομα θα γιορτάζουμε και πάλι την Ανάσταση με τα ήθη και τα έθιμα των Αγράφων στον αγαπημένο μας τόπο.

Καλή Ανάσταση, με Υγεία και Αγάπη.

Ο Δήμαρχος

Παναγιώτης Νάνος

Η Μορφοβουνιώτικη Φωνή & ο Σύνδεσμος Απανταχού Μορφοβουνιωτών σας εύχονται ήρεμες, όμορφες και χαρούμενες πασχαλιάτικες μέρες, με υγεία και αγάπη!
Καλό Πάσχα & καλή Ανάσταση!

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Το 2020 ήταν χρονιά που σημαδεύτηκε από καταστροφές και υγειονομική κρίση με πρώτες τις απώλειες ανθρώπων, αλλά και σημαντικές συνέπειες στην Οικονομία. Ωστόσο όμως ήταν και χρονιά σημαντικών εκδόσεων για τα Τοπικά μας Γράμματα. Θα επιχειρήσουμε την παρουσίαση αυτών σε δύο κατηγορίες, τα Ιστορικά και τα Ποιητικά που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τον Τόπο μας.

*Γράφει ο **Παναγιώτης Νάννος**,*
Συγγραφέας – ποιητής,
δήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα

Α. Βιβλία ιστορικής Μνήμης

1. Α.Κ. Γαλανούλης Γ. «Καραϊσκάκης: Αρχή και Τέλος». Ο Βουνεσιώτης εκπαιδευτικός και συγγραφέας, εξέδωσε συλλεκτικό βιβλίο με επιστολές και έγγραφα της οικογένειάς του Καραϊσκάκη, ένα πλούσιο ιστορικό υλικό. Ο Αλέξης σπούδασε Αγγλικά και Κοινωνιολογία στη Μ. Βρετανία και από το 1973 μέχρι σήμερα ζει στη Λάρισα, όπου μέχρι πρότινος εργάζονταν στο δικό του φροντιστήριο αγγλικών. Παράλληλα με την εργασία του έκανε μεταφράσεις ιστορικών κειμένων και βιβλίων, τα οποία είναι καταχωρημένα σε διάφορους τόμους του «Θεσσαλικού Ημερολογίου», όπως και εργασίες με θέματα Τοπικής Ιστορίας. Ομως το έργο ζωής, πραγματικά σπουδαίο, έχει να κάνει με τον εθνικό ήρωα Γεώργιο Καραϊσκάκη, όπου τύχη αγαθή, εκδόθηκε στα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821, την οποία σφράγισε ο «γιος της καλογριάς».

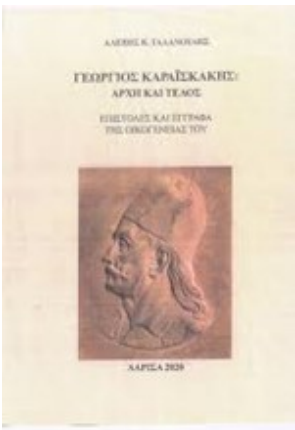

Ο συγγραφέας από χρόνια αφοσιωμένος στη συλλογή τεκμηρίων για τον Καραϊσκάκη, επιστολές και άλλα έγγραφα του ιδίου και της οικογένειά του, δημιούργησε μία εκπληκτική πηγή ιστορίας. Πρωτογενές υλικό, άγνωστο σε κάποιες περιπτώσεις και ανέκδοτο μέχρι πρότινος, ήλθε στο φως της δημοσιότητας. Ο Αλέξης με καλογερίστικη υπομονή και επιμονή συνέλεξε, διάβασε, ταξινόμησε, πεντακόσια ενενήντα (590) έγγραφα, εκ των οποίων τα 567 είναι χρονολογικά ταξινομημένα και τα άλλα αχρονολόγητα. Πρόκειται για αληθινό άθλο, διότι ο εντοπισμός και μόνο απαιτεί αμέτρητο χρόνο, ψάχνοντας αρχεία σε όλη την Ελλάδα, καθώς ανέτρεξε στην πλούσια βιβλιογραφία την οποία παραθέτει. Πολλά από τα χειρόγραφα ήταν δυσανάγνωστα, κακοσυντηρημένα, με φθορές και αλλοιώσεις από το χρόνο. Μόνο ο ίδιος γνωρίζει τι κόπος και χρόνος απαιτήθηκε, πόσοι μεγενθυτικοί φακοί να μεταφέρει αυτούσιο το περιεχόμενο, να διασώσει πληροφορίες και ονόματα, να μας παραδώσει με ευθύνη το πόνημά του.

Αρχικά δίνει το πλαίσιο της έρευνας, μαζί με τα απαραίτητα βιογραφικά και οικογενειακά στοιχεία του Γεωργίου Καραϊσκάκη. Ακολουθούν κατά χρονολογική σειρά οι επιστολές και άλλα έγγραφα που αφορούν τον «Αχιλλέα της Ρωμιοσύνης», όπως ονόμασε ο Παλαμάς τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, τα οποία ο συγγραφέας παρουσιάζει με άρτιο τρόπο και ανάλογο σχολιασμό. Το βιβλίο παραθέτει συνολικά με 32 μορφές αγωνιστών, φιλελλήνων, καθώς και 2 πασάδων της εποχής, δίνοντας έτσι και τα πρόσωπα των πρωταγωνιστών. Ο Α. Γαλανούλης καταθέτει με αγάπη και σεβασμό την προσωπική συνεισφορά του στον εορτασμό των 200 χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης, με μία έκδοση βαρύτιμη. Η συμβολή του στην ιστορική έρευνα για τον Καραϊσκάκη και την εποχή του είναι μεγάλη, διότι στις 723 σελίδες του βιβλίου για πρώτη φορά παρουσιάζεται τέτοιος όγκος στοιχείων που αφορούν τον Γεώργιο Καραϊσκάκη. Τα στοιχεία αυτά καθιστούν την έκδοση διαχρονική πρωτογενή πηγή Ιστορίας. Το έργο συνοδεύεται από πλούσια βιβλιογραφία και καταλόγους ονομάτων, τα οποία είναι πολύτιμα για τους σημερινούς αλλά και μελλοντικούς ερευνητές της Ιστορίας.

2. Δημήτρης Αγαπητός – Κυρίτσης: ΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ (ΒΟΥΝΕΣΙ) ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ – Ο ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Πρόκειται για βιβλίο – παρακαταθήκη που μας έφερε ο Δημήτρης, το οποίο πραγματεύεται το πλέον δύσκολο τμήμα της Ιστορίας του Βουνεσίου, το διάστημα 1940 – 1944 – 1949. Κατοχή – Αντίσταση – Εμφύλιος, είναι κεφάλαια που κανένας δεν θα τα έπιανε εύκολα στα χέρια του, καθότι ακόμα οι πληγές αυτές πονάνε. Τυχαίνει να γνωρίζω το μόχθο του Κυρίτση από 30 χρόνια, από τότε που ξεκίνησε να κάνει έρευνα. Πολιτικός μηχανικός ο ίδιος δεν είχε εμπειρία από συνεντεύξεις, καταγραφές, αναζήτηση πηγών της εποχής και βιβλιογραφία. Κι όμως, κατάφερε κάτι σπουδαίο: Τήρησε τους κανόνες, διέσωσε μνήμες και μαρτυρίες, ξέθαψε λησμονημένες φωτογραφίες από σεντούκια, ζωντάνεψε μορφές Βουνεσιωτών και μας έφερε τη δεκαετία της φωτιάς Κατοχή – Αντίσταση – Εμφύλιος με τρόπο αντικειμενικό, χωρίς συναισθηματικές ή ιδεολογικές προσεγγίσεις. Εφερε εις πέραν ένα δύσκολο έργο και αυτό διότι η αφετηρία του είναι η αγάπη για τον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε, η αγάπη για την πρόοδο του χωριού, το οποίο υπηρέτησε από διάφορες θέσεις μέσα από το Σύλλογο Μορφοβουνιωτών.

Το βιβλίο του παρακολουθεί τα ιστορικά γεγονότα της εποχής και τα συνδέει με το τοπικό Περιβάλλον, αναδεικνύει μορφές της Αντίστασης, παλικάρια που αγωνίστηκαν με πάθος, Βουνεσιώτισες νέες γυναίκες που μπήκαν στο ΕΑΜ – ΕΛΑΣ, πολέμησαν τόσο γενναία, που έκαμαν τη Γενιά της Εθνικής Αντίστασης να αποκαλεί το «Βουνέσι Χωριό Ηρώων και Θυσιών». Ορθά, κατά τη γνώμη μου αναδεικνύει τον «αφοπλισμό Κωστόπουλου» στο Βουνέσι το 1943, διότι αποτελεί προμήνυμα και αφετηρία του Ελληνικού Εμφυλίου. Περιγράφει το διπλό κάψιμο του χωριού από τους Ιταλούς και Γερμανούς, τις μάχες που δόθηκαν, τη δράση προσώπων. Ακολούθως περνάει στον αδελφοκτόνο Εμφύλιο και διασώζει πολύτιμες μαρτυρίες. Η δολοφονία του Θωμά Τουλιά, αναζωπυρώνει το μίσος το οποίο στοίχισε τη ζωή δεκάδων Βουνεσιωτών, αλλά και όσα ακολούθησαν μετά τη λήξη με φυλακές, εξορίες και με τελευταίο θύμα του Εμφυλίου το Χρ. Καλαντζή το 1967 από το καθεστώς της Χούντας.

Η θετική προσέγγιση του Κυρίτση και η αντικειμενικότητα του βιβλίου, αποτελεί την αφετηρία για να καταστεί η ιστορική Μνήμη θεμέλιο Προόδου και Ανάπτυξης της ιστορικής Κοινότητας των Βουνεσιωτών.

3. Γιώργος Ι. Βασιλούλης, «Το Βουνέσι – Γλωσσικός Θησαυρός Ιστορία και Παράδοση». Αν και έγινε παρουσίαση στην εκδήλωση τον Αύγουστο του 2020, αλλά και το προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας, ωστόσο αξίζει να επαναλάβουμε ότι είναι ένα βιβλίο που έχει σχέση με την Ιστορία του Βουνεσίου. Ο Γιώργος Βασιλούλης, πρόεδρος του Συλλόγου Μορφοβουνιωτών Αθήνας, εστιάζει αρχικά στο γλωσσικό πλούτο. Με τη βοήθεια και άλλων χωριανών κατέγραψε εκατοντάδες λέξεις, φράσεις, διαλόγους, γλωσσικά τεκμήρια της Αγραφιώτικης ντοπιολαλιάς, μιας αμιγούς Ελληνικής γλώσσας με ελάχιστες ξενικές επιρροές.

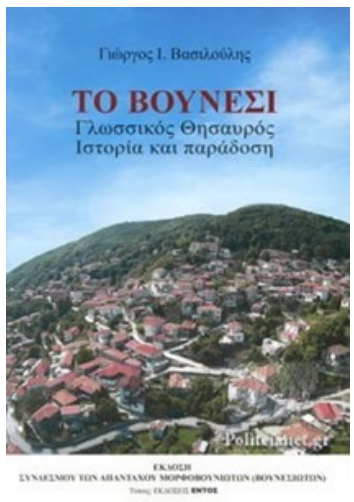

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η Ιστορία και η Παράδοση του χωριού, από τις πρώτες ιστορικές αναφορές, στους Νεότερους χρόνους, περιγράφει συνοπτικά τις περιόδους, την διοικητική διάρθρωση, τους κοινοτάρχες, γραμματείς, ιερείς κλπ. Επίσης καταγράφει τους επαγγελματίες της εποχής, τους Ζωέμπορους, κ.α. Ενα άλλο κεφάλαιο είναι η πολιτιστική ζωή, τα ήθη και τα έθιμα, οι εκδηλώσεις όλο το χρόνο. Ειδική αναφορά κάνει στο θέατρο και τις θεατρικές παραστάσεις. Επίσης διασώζει τα ομαδικά παιχνίδια, με ωραίες περιγραφές. Το βιβλίο εκδόθηκε από το Σύλλογο των Μορφοβουνιωτών στον οποίο παραχώρησε τα πνευματικά δικαιώματα ο συγγραφέας και όσοι βοήθησαν στην έκδοση. Αναμφίβολα αποτελεί μια καταγραφή, ακόμα μία συμβολή στη μελέτη της Τοπικής μας Ιστορίας.

Β. ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Α) «Γιώργος Μπαλταδώρος» Η πρώτη ποιητική συλλογή που κυκλοφόρησε από το 2019 και έγιναν αρκετές επανεκδόσεις, μεταξύ αυτών και το 2020, είναι αφιερωμένη στον αντιπτέραχο Γιώργο Μπαλταδώρο και αετό των Αγράφων, τον δικό μας Γιώργο.

Με την πτώση του αεροσκάφους ανοιχτά της Σκύρου στις 12 Απριλίου 2019, η ψυχή του λαού αγκάλιασε το παλικάρι και το έκαμε δικό της παιδί. Τον θρήνησε και τον ύμνησε όπως αξίζει σε ήρωες που πέφτουν υπερασπιζόμενοι την πατρίδα τους. Από την πρώτη στιγμή κατακλύστηκαν τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης με τραγούδια, ποιήματα και κείμενα για την απώλεια του Γιώργου. Επιστολές συμπαράστασης και ποιήματα άρχισαν να φθάνουν από τις πρώτες μέρες στην οικογένεια του αδικοχαμένου, από την Ελλάδα και το Εξωτερικό.

Συνέχεια στη σελίδα 2

Γενάρης - Φλεβάρης - Μάρτης 2021
Αριθμός Φύλλου 83
Τριμηνιαία Περιοδική Εκδοση
του Συνδέσμου των Απανταχού Μορφοβουνιωτών
Ιδρυτής: Μάρκος Τσούλας

Την εφημερίδα επιμελείται Συντακτική Επιτροπή
που την απαρτίζουν τα μέλη του
Συνδέσμου των απανταχού Μορφοβουνιωτών

Κωδικός: 214547
Ηλεκτρονικός Σχεδιασμός: Γεώργιος Γέρμανος

Η Μορφοβουνιώτικη Φωνή δέχεται για δημοσίευση πρωτότυπα θέματα με περιεχόμενο επιστημονικό, εγκυκλοπαιδικό, επικαιρότητας, κοινωνικό, ψυχαγωγικό. Δεν επιτρέπεται η δημοσίευση ύλης που αναφέρεται σε προσωπικά θέματα ή περιέχει φράσεις, λέξεις ή εικόνες που μπορούν να προκαλέσουν δυσμενή σχόλια και αντιπαραθέσεις.
Τα δημοσιευμένα κείμενα εκφράζουν απόψεις των συντακτών και όχι απαραίτητα την εφημερίδα και τον Σύνδεσμο.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: **morfovuni@yahoo.gr**
Ταχυδρομική Διεύθυνση: Αγίας Αναστασίας 5,
Περισσός - Νέα Ιωνία, Τ.Κ. 142 32, Αττική
Τηλέφωνο 210 2522596, Fax 210 2518283

Εκτύπωση: Εκτυπωτική Καρδίτσας ΙΚΕ
2441020257 - ektgr@otenet.gr

Προς την εφημερίδα «Μορφοβουνιώτικη Φωνή» και τους απανταχού Μορφοβουνιώτες

Αγαπητοί και εκλεκτοί φίλοι,

Δεν με γνωρίζετε «κατ' όψιν» ούτε και εγώ ασφαλώς σας γνωρίζω. Και όμως νοιώθω πως σας ξέρω από πολλά χρόνια, ότι σας γνωρίζω από κοντά και ότι είστε φίλοι καλοί και αγαπημένοι.

Δεν έχω επισκεφθεί το πανέμορφο χωριό σας, το ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ. Και όμως νοιώθω σαν να έχω ζήσει χρόνια εκεί. Νοιώθω σαν να με έχει γοητεύσει η απαράμιλλη γραφικότητά του. Το πανοραμικό «αγνάντι» του προς τον απέραντο Θεσσαλικό κάμπο. Το φανταστικό πράσινό του. Ο μοσχοβολημένος αέρας που κατεβαίνει από τα Αγραφιώτικα βουνά, τα γλυκόλαλα αηδόνια του, προ πάντων δε οι φιλόξενοι, φιλότιμοι, δραστήριοι, φιλοπρόοδοι κάτοικοί του.

Γνωρίζω, σαν να την έχω ζήσει, τη μακρόχρονη ιστορία του χωριού σας σε βάθος εξακοσίων και πλέον χρόνων. Γνωρίζω την παρουσία σας σε όλα τα εθνικά μας προσκλητήρια (1821, 1922, 1940 και συνέχεια), όπως επίσης και τη μεγάλη σας προσφορά σε αίμα καθ' όλα αυτά τα προσκλητήρια.

Γνωρίζω τα ήθη και τα έθιμά σας, τις κοινωνικές σας εκδηλώσεις, τα πανηγύρια και τα ωραία σας τραγούδια, καθιστικά και χορευτικά.

Γνωρίζω την τραγωδία που γνώρισε ο τόπος σας κατά τα «Ορλωφικά», όπως και κατά τα κατοχικά και τα «καταραμένα» εμφυλιοπολεμικά μας χρόνια.

Γνωρίζω τις πάσης φύσεως προσωπικότητες που ανέδειξε κατά καιρούς το χωριό σας (πολιτικοί, στρατιωτικοί, καταξιωμένοι επιστήμονες, άνθρωποι του πνεύματος, των γραμμάτων και των τεχνών κ.ά.). Από τον ηρωικό στρατηγό και μετέπειτα σπουδαίο πολιτικό Νικόλαο ΠΛΑΣΤΗΡΑ (μαύρο καβαλάρη), ως τον αδικοχαμένο σμηναγό, τον Γιώργο ΜΠΑΛΤΑΔΩΡΟ. Τον παγκοσμίου φήμης συγγραφέα, λογοτέχνη, ανθρωπιστή Αντώνη ΣΑΜΑΡΑΚΗ, τον ταλαντούχο ζωγράφο Δημήτρη ΓΙΟΛΔΑΣΗ και τόσους άλλους.

Γνωρίζω τον δραστήριο Σύλλογο (Σύνδεσμο) του χωριού σας και την πολύτιμη προσφορά του στον τόπο, όπως και τη θαυμάσια εφημερίδα σας, την «ΜΟΡΦΩΒΟΥΝΙΩΤΙΚΗ ΦΩΝΗ», που συμπλήρωσε ήδη τα ογδόντα δύο φύλλα κυκλοφορίας της (από το 1987).

Την πολύτιμη αυτή γνωριμία μου μαζί σας, όπως και τη γνώση όλων αυτών των στοιχείων, την απόκτησα διαβάζοντας το πρόσφατο, θαυμάσιο βιβλίο του εκλεκτού συμπατριώτη σας, του Γιώργου ΒΑΣΙΛΟΥΛΗ με τον τίτλο: «ΤΟ ΒΟΥΝΕΣΙ – ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ – ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ».

Ενα βιβλίο που πραγματικά κρύβει μέσα του έναν ανεκτίμητο θησαυρό ιστορικών, πατριδοτοπικών, λαογραφικών, και προ πάντων γλωσσικών στοιχείων. Πρόκειται για ένα βιβλίο, το οποίο διαβάζεται ευχάριστα, ανάλαφρα, ξεκούραστα, με περιεχόμενο εύληπτο, κατανοητό από μικρούς και μεγάλους, από «γραμματιζούμενους» ή όχι.

Διαβάζοντάς το νοιώθεις σαν να περπατάς μέσα σε ένα απέραντο ανοιξιάτικο λιβάδι γεμάτο όμορφα αγριολούλουδα.

Από το όλο περιεχόμενο του βιβλίου, την προσοχή μου τράβηξε ιδιαίτερα το κομμάτι εκείνο, το οποίο αναφέρεται στο γλωσσικό ιδίωμα των συμπατριωτών σας Μορφοβουνιωτών (ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΩΝ), αλλά και όλης πιστεύω της γύρω περιοχής του Δήμου ΠΛΑΣΤΗΡΑ ή και ευρύτερα.

Με συγκίνησε ιδιαίτερα το κομμάτι αυτό, διότι διαβάζοντάς το θυμήθηκα την τοπική διάλεκτο, την «ντοπιολαλιά» και των δικών μου συμπατριωτών, των ορεινών Ολυμπίων. Και οι δύο τοπικές διάλεκτοι έχουν κοινά χαρακτηριστικά. Κρύβουν το ίδιο «ξύπνιο» πνεύμα, την ίδια «δηκτικότητα», την ίδια έντονη εκφραστικότητα, την ίδια σοφία. Μόνον οι λέξεις διαφέρουν.

Είναι αυτή η γλώσσα επικοινωνίας των προγόνων σας, των προγόνων μου, των παππούδων, των γιαγιάδων μας. Των ανθρώπων που περπάτησαν υπερήφανα επί αιώνες τα όμορφα αυτά μέρη, τα Θεσσαλικά, τα Μωραΐτικα, τα Ρουμελιώτικα. Των ανθρώπων εκείνων, οι οποίοι μπορεί να μην είχαν ή να είχαν ελάχιστη μόνο τυπική παιδεία, όπως σήμερα την εννοούμε, είχαν όμως θαυμάσια έμφυτη εσωτερική καλλιέργεια, είχαν δική τους παιδεία, όπως την εννοούσαν οι ίδιοι.

Είχαν «καθαρό» μυαλό, οξύτατη νόηση, λεβεντιά, παλληκαριά, ντομπροσύνη, «μπέσα». Παράλληλα με όλα αυτά, είχαν και τη δική τους όμορφη «μητρική γλώσσα», τη δική τους «ντοπιολαλιά». Ηταν αυτή η γλώσσα της εργασίας, του παιχνιδιού, του καβγά, του τραγουδιού, του εθίμου, της χαράς ή της λύπης, της καθημερινότητας. Ηταν ο μοναδικός τρόπος επικοινωνίας τους, πάντα «δια ζώσης». Με άγραφους μεν, πλην όμως σταθερούς κανόνες, που παραδίδονταν από γενιά σε γενιά, χωρίς ειδική τυπική διδασκαλία. Μόνο προφορικά και από μνήμης.

Με αυτή τους την «ντοπιολαλιά» έζησαν οι άνθρωποι εκείνοι, οι πρόγονοί μας, χωρίς καμία δυσκολία επικοινωνίας. Το αντίθετο μάλιστα.

Ο συγγραφέας, μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του, με τεράστια οπωσδήποτε προσπάθεια και με μεγάλο κόπο, δεν περιορίζεται μόνο στην «ξερή» ερμηνεία της κάθε λέξεως, της κάθε φράσεως, αλλά, με τρόπο πλήρως κατατοπιστικό, επεξηγεί την έννοιά τους. Με παραδείγματα, με παροιμίες, με φράσεις της καθημερινής μας ζωής, έτσι ώστε να γίνονται απόλυτα κατανοητές από τον κάθε αναγνώστη. Αυτή είναι ίσως και η μεγαλύτερη αξία του βιβλίου.

Μέσα από την εν λόγω ερμηνεία, μέσα από τις λέξεις και τις φράσεις που την ακολουθούν, προκύπτει ένας ανεκτίμητος λαογραφικός θησαυρός γύρω από τη ζωή γενικά των ανθρώπων της εποχής εκείνης, μέχρι ακόμη και στις ημέρες μας.

Δυστυχώς, η γλώσσα αυτή, η όμορφη αυτή «ντοπιολαλιά» μας κινδυνεύει να χαθεί. Οπως ήδη έχει χαθεί και η γλώσσα των αρχαίων προγόνων μας, όπως πάει να χαθεί και η παράδοσή μας, τα δημοτικά μας τραγούδια, τα ήθη και τα έθιμά μας. Ολα αυτά που είναι η «ψυχή» μας, οι ρίζες μας. Εθνος όμως που αποκόπτεται από τις ρίζες του, είναι καταδικασμένο να χαθεί.

Το χρέος μας απέναντι σ' αυτόν τον μεγάλο θησαυρό είναι ευνόητο, είναι ιερό. Οφείλουμε, όσο είναι μπορετό, να διασώσουμε την ανεκτίμητη αυτή κληρονομιά μας. Ο κος ΒΑΣΙΛΟΥΛΗΣ, χωρίς να είναι ειδικός γλωσσολόγος, έκανε με το παραπάνω το καθήκον του.

Τον ΣΥΓΧΑΙΡΩ προσωπικά από τα βάθη της καρδιάς μου για το έργο του αυτό. Τον ΣΥΓΧΑΙΡΩ επίσης για την αδιάκοπη παρουσία του στο πνευματικό στερέωμα του τόπου σας, αλλά και στον δικό μας επίσης τόπο (ΟΛΥΜΠΙΑ) με την τακτική του παρουσία στη δική μας εφημερίδα, τη «ΛΥΝΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΦΩΝΗ», που το έτος 2020 γιόρτασε τα είκοσι πέντε χρόνια κυκλοφορίας.

Θεωρώ επίσης χρέος μου να τον ΣΥΓΧΑΡΩ και για το προηγούμενο, εξ ίσου υπέροχο βιβλίο του με τον τίτλο: «Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ 1912-1922. ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΡΙΑΜΒΟ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ».

Θα θυμάμαι για πάντα την έντονη εντύπωση, τη συγκίνηση, τα αισθήματα που είχε προκαλέσει η παρουσίασή του στις έξι (6) Δεκεμβρίου 2015, σε μια κατάμεστη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων (είχα την ξεχωριστή τιμή να είμαι ένας εκ των παρουσιαστών του βιβλίου).

Στενοχωρούμαι που, ελλείψει χώρου, δεν μπορώ να ειπώ περισσότερα για το ανεκτίμητο αυτό βιβλίο, που θα το ζήλευε και ο καλύτερος ακόμη επαγγελματίας ιστορικός.

Θα προσέκρουα οπωσδήποτε στην εγνωσμένη σεμνότητα του Γιώργου ΒΑΣΙΛΟΥΛΗ, εάν αναφερόμουν στο πόσο, όλοι ανεξαιρέτως εμείς οι ΛΥΝΙΣΤΙΑΝΟΙ, τον έχουμε αγαπήσει ως γαμβρό μας, ως σύζυγο της χαριτωμένης συμπατριώτισσάς μας, της ΒΑΣΙΛΙΚΟΥΛΑΣ, που είναι το στολίδι του χωριού μας. Ενας πραγματικός «άγγελος», στην εμφάνιση, στους τρόπους, στην ευγένεια, στη συμπεριφορά.

Ο κ. ΒΑΣΙΛΟΥΛΗΣ έχει γίνει ο δικός μας ΓΙΩΡΓΟΣ. Εχει κλειδώσει κυριολεκτικά στις καρδιές μας από τότε που τον γνωρίσαμε και θα μείνει για πάντα εκεί.

Ενας άνθρωπος ευγενέστατος, κοινωνικά ευαίσθητος, ήπιος χαρακτήρας, ευχάριστος στην παρέα. Τον αγαπήσαμε και μας αγάπησε. Ταιριάζουμε. Τον θεωρούμε αναπόσπαστο κομμάτι της ΛΥΝΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ κοινωνίας.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Καλαμάτα 5/2/2021
Αντώνιος Αγγ. Αγγελόπουλος
Αντιστράτηγος ΕΛ.ΑΣ. έ. α.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Συνέχεια από το εξώφυλλο

Παραθέτουμε ενδεικτικά ένα ποίημα*:*

Ηρωας

Ακόμα ένας αετός
με τα φτερά βρεγμένα
λαβώθηκε και βούτηξε
σε κύματα αφρισμένα.

Κι είναι το στόμα μας πικρό
κι νους μας θολωμένος
μα στην καρδιά μας πάντα ζει
Ηρωας λατρεμένος...

Mary Yiagnisis

Ποιήματα και δημοτικά τραγούδια έγραψαν Βουνεσιώτες, ένα από αυτά τραγούδησε στις εκδηλώσεις ο Θωμάς Ραχωβίτσας.

Ολα αυτά τα τεκμήρια της λαϊκής ψυχής τα συνέλεξε με περισσή φροντίδα, πόνο και αγάπη η οικογένεια και τα εξέδωσε σε μία ποιητική συλλογή. Ολα τα ποιήματα έχουν τη δική τους αξία διότι αποτελούν έκφραση του Συλλογικού ενδιαφέροντος και αγάπης για το Γιώργο Μπαλταδώρο, ο οποίος έπεσε για την εδαφική ακεραιότητα και την εθνική μας αξιοπρέπεια υπερασπιζόμενος το Αιγαίο με τίμημα τη ζωή του. Τα περισσότερα ποιήματα παρομοιάζουν το Γιώργο με αετό. Επίσης η συλλογή αυτή είναι συγκλονιστική διότι περιέχει ποιήματα μελών της οικογένειας...

Μακάρι να μην είχαν γραφεί ποτέ αυτά τα ποιήματα. Ας ζούσε ο Γιώργος κι ας ήταν ένας ανώνυμος ήρωας που έταξε τη ζωή του στην Πατρίδα. Ομως σήμερα έχουμε μια ποιητική συλλογή αγάπης και πόνου για την απώλεια του Γιώργου, ένα κομμάτι της ευγένειας της Ελληνικής ψυχής. Παράλληλα με τον πόνο, αισθανόμαστε περηφάνεια για το Γιώργο και σύντομα το Βουνέσι θα του αποδώσει την τιμή που του αξίζει...

Β) Π. Σαμπαλιώτης – Δ. Καλαντζής: Από την «καθημερινότητα των ονείρων» στην αιωνιότητα της Τέχνης – Μνήμη Παντελή Σαμπαλιώτη

Εννιά χρόνια μετά το θάνατο του Παντελή Σαμπαλιώτη, (εικαστικός καλλιτέχνης και φίλος του Βουνεσίου) η σύζυγός του, Dr Katia David και ο Δημήτρης Καλαντζής δημιούργησαν ένα δίγλωσσο (Γερμανικά και Ελληνικά) συμβολικό λεύκωμα στη μνήμη του. Κυκλοφόρησε τον περασμένο Οκτώβρη στο Βερολίνο, με τίτλο Die Alltaglichkeit der Traume/«Η καθημερινότητα των ονείρων». Περιέχει 12 φωτογραφίες αντιπροσωπευτικών έργων του Σαμπαλιώτη από κάθε εποχή της δημιουργικής του διαδρομής: από την αρχή μέχρι το τέλος του βίου του, έτσι όπως έκλεισε αδόκητα στα 56 χρόνια, στην πιο δημιουργική φάση της πορείας του, όταν ως καλλιτέχνης βρισκόταν στο απόγειό του. Τα έργα του Παντελή συνομιλούν με 8 ποιήματα του Δ. Καλαντζή και μας ξεναγούν στην «καθημερινότητα των ονείρων», ο τίτλος από έκθεση με σουρεαλιστικά έργα που εξέθεσε το 1974, μετά την πτώση της δικτατορίας, όπως αυτή παρουσιάστηκε σε Αθήνα και Καρδίτσα.

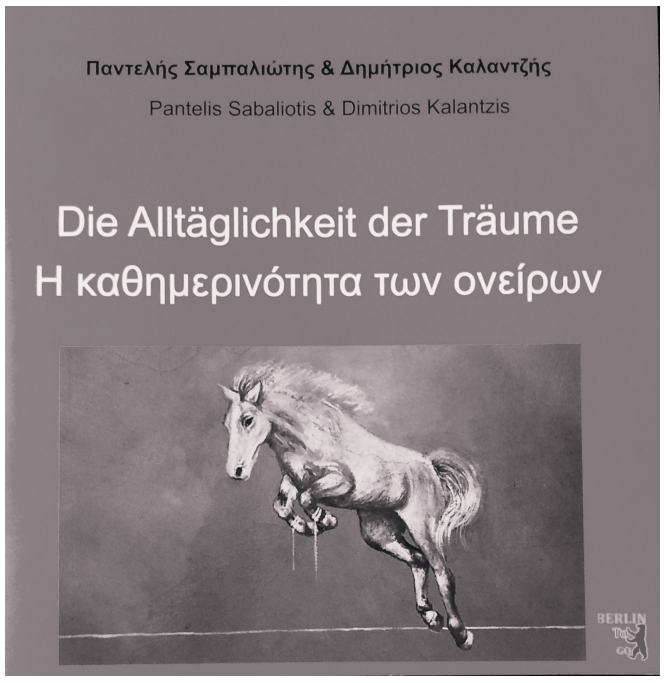

Το εικαστικό έργο του Σαμπαλιώτη δεν έχει ακόμα αναδειχθεί και ούτε έλαβε τη θέση που του αξίζει, παρά το γεγονός ότι τα έργα του γρήγορα εκτιμήθηκαν από Ελληνες και Ξένους. Ξεκίνησε, δεκάχρονο σχεδόν παιδί, με τη ρεαλιστική ζωγραφική, στα χρόνια της εφηβείας πέρασε από το σουρεαλισμό, για να καταλήξει γρήγορα στη διαμόρφωση μιας προσωπικής τεχνοτροπίας. Ο Σαμπαλιώτης, παιδί καμπίσιο από την Αγιοπηγή Καρδίτσας, ακολούθησε το δρόμο των εικαστικών και αφού πρώτα περιπλανήθηκε στα Ευρωπαϊκά εικαστικά μονοπάτια, βρήκε το προσωπικό του λιμάνι στο Βερολίνο. Ωστόσο όμως ποτέ δεν ξέκοψε από την Ελληνική Φύση, η οποία του εξασφάλιζε άφθονα υλικά και ιδέες, προπαντός την ιερότητά της η οποία είναι διάχυτη στο έργο του Σαμπαλιώτη. Μέσα του κουβαλούσε τον Ελληνικό Μύθο και Λόγο. Πατούσε γερά στην σκέψη του Ηράκλειτου. Εκανε Τέχνη που ευωδιάζει Ελληνικό Πολιτισμό και γαλάζιο του Αιγαίου. Φανέρωσε ίχνη του φωτός μέσα από τα σύμβολα. Εκατοντάδες έργα βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές και ελάχιστα στη Δημοτική Πινακοθήκη Καρδίτσας. Μεταξύ αυτών και ο «Ουράνιος Ποδηλάτης», έργο για το οποίο έκλεισε τα αυτιά του στις Σειρήνες κι αντί της Νίκαιας της Γαλλίας, το έργο κρατήθηκε για τη γενέθλια Καρδίτσα, δικαιώθηκε έστω κοντά δέκα χρόνια από το θάνατό του.

Ο Δημήτρης Καλαντζής είναι Βουνεσιώτης/Βερολινέζος αφού από το 1979 ζει στη Γερμανία. Σπούδασε Χημικός μηχανικός - Περιβαλλοντολόγος στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, στο οποίο χρόνια μετά δίδαξε εκεί. Γνωρίστηκε με τον Παντελή και κράτησαν πολύχρονη φιλία και συνεργασία. Το 2014 εξέδωσε στην Ελλάδα την δίγλωσση ποιητική συλλογή «Αντίποδες», ενώ αρθρογραφεί σε έντυπα της Θεσσαλίας και του Βερολίνου. Ο ποιητικός του λόγος είναι κράμα ελληνικής σκέψης και έκφρασης, αλλά με «γερμανική λογική». Είναι λόγος ευθύς, χωρίς «σκοτεινότητα» και αντλεί τα θέματα από το καθημερινό βίωμα, ιδωμένο όμως με μια ιδιαίτερη ματιά. Αντί άλλων σχολίων ο λόγος στον ίδιο:

Ερωτες θεϊκοί

Αν και όνειρό τους η αθανασία,
Το αντίστροφο
της πρόσκαιρής τους ύπαρξης
ήταν,

τον Ερωτα με τους θνητούς
στη γη
συχνά του Ολύμπου οι Θεοί
αναζητούσαν,

ίσως γιατί
το βάθος του ελάχιστου
και την αξία του εφήμερου
ακριβώς εγνώριζαν.

Περισσότερα για την «καθημερινότητα των ονείρων», την αιωνιότητα της Τέχνης με τη συμβολή του Σαμπαλιώτη στην Ανάπτυξη της Καρδίτσας και ειδικότερα του Βουνεσίου, σε άλλο σημείωμα.

Γ) Παναγιώτης Νάννος, «Ες Κύπρον – εξομολόγηση με 74 ποιήματα», κυκλοφόρησε τον Ιούλιο του 2020 από τις εκδόσεις «Φάος» η ποιητική συλλογή είναι αφιερωμένη στην Κύπρο και διατίθεται δωρεάν σε ψηφιακή και έντυπη μορφή.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ & ΑΛΛΑ

Νέος Πτυχιούχος

Ο Γιώργος Καλαντζής του Ιωάννη αποφοίτησε από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών της Πολυτεχνική Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Ευχόμαστε στο νέο πτυχιούχο λαμπρή σταδιοδρομία!

Προσφορές

Ο Γιώργος Απ. Σανιδάς προσφέρει στην εφημερίδα μας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη του αλησμόνητου ταμία του Συνδέσμου μας Δημήτρη Σακελλαρίου.

Ο Νίκος Κοσμάτος και η Ιωάννα – Ελισάβετ Σωτ. Μαυραντζά προσφέρουν στην εφημερίδα μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του θείου τους Στέφανου Μαυραντζά και της συζύγου του Ζωής.

Η οικογένεια Σωτηρίου Μαυραντζά προσφέρει επίσης το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του αδερφού τους Στέφανου Μαυραντζά και της συζύγου του Ζωής.

Ο Κώστας Καρτέρης, παλιός δάσκαλος στο χωριό μας, από το Ηράκλειο Κρήτης προσφέρει στην εφημερίδα μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της Στυλιανής Χρήστου Καλαντζή.

Η Βίκυ Τσιτσιπά προσφέρει στην εφημερίδα μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της Θωμά, ο οποίος στο παρελθόν υπήρξε και πρόεδρος του Συνδέσμου μας.

Ο Ηλίας Νασιάκος προσέφερε στην εφημερίδα μας (α) 50 ευρώ εις μνήμην του Δημητρίου Σακελλαρίου και (β) 50 ευρώ εις μνήμην των Στεφάνου και Ζωής Μαυραντζά.

Απώλειες

Εφυγαν από κοντά μας οι Καλαντζή Χρ. Στυλιανή, Στέφανος και Ζωή Μαυραντζά, Πίτσαβου Βασ. Ευαγγελία, Σκούφης Βασίλειος, Σταύρου Γεωργ. Ζωή, Τουλιά – Κορλού Γ. Δήμητρα, Νάνου Νικ. Αριστέα, Μπακαλάκος Αριστοτέλης και Ηλίας Λάμπης γιος της Σταυρούλας Ηλία Κυριαζή από τον Βόλο.

Τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στις οικογένειές τους.

Τελευταίο αντίο

Εφυγε από κοντά μας ο αγαπημένος φίλος Μήτσος Σακελλαρίου. Συλλυπητήρια στην οικογένειά του. Ωρα καλή αγαπημένε μας αδερφέ, να είναι ελαφρό το χώμα που σε σκεπάζει.

Θερμά συλλυπητήρια και στον αγαπημένο μας ξάδερφο Παναγιώτη Κατοίκο για την απώλεια της συζύγου του Κωστούλας.

Παναγιώτης Τσάβαλος
Αριστοτέλης Κατοίκος
Γιώργος Τσάβαλος

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΘΕΣΕ Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ κ. ΝΑΝΟΣ

Προγραμματισμένη συνάντηση για την επίλυση χρόνιων προβλημάτων της λίμνης Πλαστήρα, είχε χθες ο δήμαρχος κ. Παναγιώτης Νάνος με τον υπουργό Ενέργειας και Περιβάλλοντος κ. Σκρέκα. Η συζήτηση έγινε με τηλεδιάσκεψη σε πολύ καλό κλίμα και κράτησε 40 λεπτά. Τέθηκαν περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά ζητήματα της λίμνης, αρμοδιότητας του υπουργού.

Ο δήμαρχος έθεσε το θέμα των υποδομών, δημοτικών και ιδιωτικών, που καταστράφηκαν από τον «Ιανό» αλλά για λόγους πολεοδομικούς δεν μπορούν πλέον να αποκατασταθούν. Επίσης αναφέρθηκε σε φανερά λάθη και παραλήψεις της Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου που εμποδίζουν την αξιοποίηση υπαρχόντων τουριστικών και αθλητικών εγκαταστάσεων. **Ο κ. Νάνος ζήτησε την ένταξη του Δήμου στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια** και τη χρηματοδότηση ανάλογων μελετών, καθώς και γεωλογικών για τον κατολισθαίνοντα οικισμό Αγ. Μαρίνα.

Το δεύτερο θέμα που έθεσε στον υπουργό είναι η αποκατάσταση μιας αθέατης περιβαλλοντικής καταστροφής που υπέστη η λίμνη από τον «Ιανό». Οι ανυπολόγιστες ποσότητες φερτών υλών και σκουπιδιών από όλα τα ρέματα κατέληξαν στον πυθμένα της λίμνης. Ο δήμαρχος παρουσίασε το σχέδιο αποκατάστασης και ζήτησε να χρηματοδοτηθεί μελέτη για την βυθομέτρηση της λίμνης, από την οποία να προκύψει επανακαθορισμός και θεσμοθέτηση νέου οικολογικού ορίου.

Το τρίτο θέμα ήταν η πρόταση του Δήμου να χρηματοδοτηθεί είτε η Περιφέρεια Θεσσαλίας ή το Δασαρχείο Καρδίτσας για **να γίνει διευθέτηση της κοίτης των ποταμών που εκβάλλουν στη λίμνη,** καθώς και της δημιουργίας ανασχετικών αναβαθμίδων εντός της κοίτης.

Το τέταρτο θέμα αφορούσε τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας, το ρόλο της αυτοδιοίκησης, την αξιοποίηση των φυσικών πόρων για παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας. Ο κ. Νάνος παρουσίασε στον υπουργό σχέδιο για την αξιοποίηση της βιομάζας και την ανάγκη να επικαιροποιηθεί η δασική νομοθεσία και να ενισχυθεί με προσωπικό το Δασαρχείο Καρδίτσας.

Τέλος ο δήμαρχος ζήτησε απλούστευση της διαδικασίας για τη μετατροπή των άγριου καστανόδασους ιδιοκτησίας του Δήμου σε εμβολιασμένους καστανεώνες για να διανεμηθούν σε ανέργους των χωριών.

Ο κ. Σκρέκας άκουσε με πραγματικό ενδιαφέρον τα προβλήματα και δεσμεύτηκε να δώσει λύση, καθώς το υπουργείο έχει πρόγραμμα για νέο χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας.

Επίσης έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την προστασία του Περιβάλλοντος της λίμνης Πλαστήρα και είπε ότι θα συμβάλλει για την υλοποίηση του έργου του καθαρισμού. Σε ότι αφορά τα ενεργειακά και την αξιοποίηση του δασικού πλούτου, υποσχέθηκε να διερευνήσει τις δυνατότητες.

Τέλος, ο υπουργός αποδέχθηκε πρόσκληση του δημάρχου να επισκεφθεί τη λίμνη Πλαστήρα.

ΣΕ ΚΑΛΟ ΔΡΟΜΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ζωτικά θέματα για την επανεκκίνηση του Τουρισμού αλλά και την γενικότερη Ανάπτυξη των Δήμων Λίμνης Πλαστήρα και Σοφάδων μέσα από τη λίμνη και τα λουτρά Σμοκόβου, ήταν στο επίκεντρο τηλεδιάσκεψης με τη συμμετοχή τριών Γενικών Γραμματέων Υπουργείων. Συμμετείχαν ο Γ.Γ. Οικονομικής Πολιτικής κ. Χρ. Τριαντόπουλος, ο Γ.Γ. Χωροταξίας και Αστικού Σχεδιασμού κ. Ε. Μπακογιάννης, η Γ.Γ. Τουρισμού κ. Βίκυ Λοΐζου, ο αντιπεριφερειάρχης κ. Κ. Νούσιος και οι δήμαρχοι Λίμνης Πλαστήρα και Σοφάδων.

Μετά την ανασκόπηση της πορείας αποκατάστασης των έργων από τον «Ιανό», η συζήτηση μετατοπίστηκε στην Ανάπτυξη. Ειδικότερα συζητήθηκαν οι υποστηρικτικές ενέργειες για την ανανέωση του τουριστικού προϊόντος στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα, καθώς και στον ιαματικό τουρισμό και την αξιοποίηση της λίμνης Σμοκόβου.

Ο δήμαρχος λίμνης Πλαστήρα κ. Νάνος έθεσε το θέμα της καταστροφής υποδομών για τον Τουρισμό στη λίμνη Πλαστήρα και παρουσίασε τους άξονες του προγράμματος του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα «Επανεκκίνηση Τώρα!».

Εθεσε ως προτεραιότητα την ένταξη του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα αξιοποίησης των υποδομών και των δυνατοτήτων της λίμνης, η οποία είναι δέσμια μιας ξεπερασμένης ΖΟΕ που εμποδίζει την Ανάπτυξη.

Επίσης έθεσε το θέμα της Ανάπτυξης του Τουρισμού 4 εποχών και όλων των ημερών, παρουσιάζοντας τα πλεονεκτήματα να γίνει η λίμνη Πλαστήρα σημείο αναφοράς για τον Ορεινό Τουρισμό.

Ο κ. Τριαντόπουλος αναφέρθηκε στην ευκαιρία να μετατραπεί η αποκατάσταση των ζημιών από τον ΙΑΝΟ σε αναπτυξιακή ευκαιρία, αλλά και να σηματοδοτήσουν ένα ανανεωμένο τουριστικό προϊόν.

Η κ. Λοΐζου ανέφερε ότι το Υπουργείο Τουρισμού επανασχεδιάζει την πολιτική της και θέτει ψηλά στις προτεραιότητες τον ορεινό Τουρισμό και δεσμεύτηκε ότι θα εντάξει την λίμνη Πλαστήρα στο σχέδιο ανάπτυξης.

Ο κ. Μπακογιάννης κατανόησε το πρόβλημα για την επανεξέταση του χωροταξικού σχεδιασμού και την άρση των συνεπειών της ΖΟΕ, ενώ ζήτησε συμπληρωματικά στοιχεία από το Δήμο, τα οποία απέστειλε άμεσα ο κ. Νάνος.

Ο κ. Νούσιος αναφέρθηκε στην προσπάθεια της Περιφέρειας Θεσσαλίας για την ανάδειξη νέων πρωτοποριακών μορφών τουρισμού στην περιοχή, οι οποίες συνδυάζονται με θεματικές τουριστικές ενότητες όπως ο αθλητικός τουρισμός, ο ορειβατικός τουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός, οι βιωματικές δράσεις στη φύση κ.λπ).

ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σημαντική η παρουσία των Γ.Γ. των Υπουργείων Τουρισμού κ. Λοΐζου και Οικονομικών κ. Τριαντόπουλου, για την ανανέωση του τουριστικού προϊόντος της λίμνης Πλαστήρα. Η επίσκεψη αποτέλεσε συνέχεια της πρόσφατης τηλεδιάσκεψης της υφυπουργού Τουρισμού κ. Ζαχαράκη με το δήμαρχο λίμνης Πλαστήρα κ. Παναγιώτη Νάνο κατόπιν του πρωθυπουργικού ενδιαφέροντος.

Στη συνάντηση εργασίας ήταν ο αντιπεριφερειάρχης κ. Νούσιος, η Επιτροπή Τουρισμού του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, ο αντιδήμαρχος κ. Τσιαμαντάς και ο γραμματέας του Δήμου κ. Β. Μπράντζος.

Ο δήμαρχος ανέλυσε το σχέδιο ανανέωσης του τουριστικού προϊόντος, καθώς και των έργων υποδομής που έχει ανάγκη η παραλίμνια περιοχή, όπως ποδηλατόδρομοι, μονοπάτια, θεματικά πάρκα, κ.α. Επίσης έθεσε το θέμα της αναγκαιότητας ένταξης του Δήμου στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια και την άρση των επιπτώσεων της ΖΟΕ. Ο κ. Νούσιος ανέδειξε τη σημασία της λίμνης στην οικονομία της Καρδίτσας συνολικά, και των μεγάλων δυνατοτήτων ανάπτυξης του Αθλητικού Τουρισμού.

Η Γ.Γ. Τουρισμού κ. Λοϊζου αναφέρθηκε στο σχέδιο του Υπουργείου για τον Ορεινό Τουρισμό και δεσμεύτηκε να εντάξει τη λίμνη Πλαστήρα.

Ο Γ.Γ. του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρθηκε στις ευκαιρίες που δημιουργούνται μέσα από τα προγράμματα και τις χρηματοδοτήσεις για την αποκατάσταση των ζημιών. Επίσης άκουσε τα επιμέρους θεσμικά και άλλα αιτήματα που έθεσαν οι επαγγελματίες του Τουρισμού.

Ακολούθως ξεναγήθηκαν σε χώρους που προορίζονται να παίξουν σημαντικό ρόλο στην ανανέωση του Θεματικού Τουρισμού, όπως τα μονοπάτια, οι ποδηλατόδρομοι, πάρκα, αθλητικές εγκαταστάσεις και τα γήπεδα, το Σχολείο Δάσους Κερασιάς, ο Βοτανικός Κήπος, ενώ είχαν εμπειρία δραστηριοτήτων, μία έκπληξη που οργάνωσε ο Δήμος σε συνεργασία με τον κ. Χαραλαμπίδη.

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΞΕΝΑΓΩΝ ΔΙΕΚΔΙΚΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Η σύνδεση του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα με όλα τα επίπεδα Εκπαίδευσης, αποτελεί στόχο της Δημοτικής Αρχής. Στο πλαίσιο αυτό έγινε προγραμματισμένη συνάντηση εργασίας του δημάρχου κ. Παναγιώτη Νάνου, με τον διευθυντή του ΔΙΕΚ Καρδίτσας κ. Θόδωρο Μπαλομένο, ενώ συμμετείχε και η αντιδήμαρχος κ. Βάσω Ξηροφώτου.

Αντικείμενο της συνεργασίας ήταν η ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στη λίμνη Πλαστήρα, όπως η δημιουργία τμήματος Οικο-ξεναγών και συνοδών Βουνού, Ποιοτικής Γεωργίας και Αγροδιατροφικών Προϊόντων. Στην ατζέντα επίσης ήταν η φιλοξενία αποφοίτων ΔΙΕΚ για πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του Δήμου, καθώς και η δυνατότητα ανάπτυξης Θερινών Σχολείων στην κατασκήνωση της Νεράϊδας.

ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

«Ο Ερωτας μέσα από το Δημοτικό Τραγούδι», το οποίο ήταν αφιερωμένο στον Claude Fauriell (1772 – 1844), αλλά και στη μνήμη του Γιώργου Μπαλταδώρου. Το συνέδριο οργανώθηκε στο Μορφοβούνι Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, 1-3 Ιουνίου 2018. Για την έκδοση συνεργάστηκαν ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Τμήμα ΓΑΚ Καρδίτσας, εκδόθηκε στην Καρδίτσα 2020 και το βιβλίο αποτελείται από 542 σελίδες.

Στον τόμο των πρακτικών συμμετέχουν τριάντα οκτώ (38) σπουδαίοι ερευνητές και ερευνήτριες, πανεπιστημιακοί που έχουν καθοριστική συνεισφορά στη μελέτη. Το αξιοπαρατήρητο είναι η συμμετοχή νέων επιστημόνων με οπτικές σύγχρονες, που επιχειρούν να αναπροσανατολίσουν την έρευνα, συνδέοντας το δημοτικό τραγούδι με νέες μορφές λογοτεχνικής – και όχι μόνο –δημιουργίας.

Οι άξονες γύρω από τους οποίους οργανώνονται τα άρθρα στον παρόντα τόμο είναι: Ο Φοριέλ και το Δημοτικό Τραγούδι, Ο έρωτας ως κατάφαση, Ο έρωτας και ο θάνατος, Ο έρωτας στα τραγούδια της ξενιτιάς - οι έμφυλες ταυτότητες, Ανομοι έρωτες, Το Δημοτικό Τραγούδι ως πηγή έμπνευσης: Δημιουργική γραφή και επώνυμη δημιουργία .

Ο δήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα με την ευκαιρία της δημοσίευσης των πρακτικών δήλωσε: «Με την έκδοση των πρακτικών ολοκληρώθηκε ουσιαστικά το τριήμερο Συνέδριο για τον «Ερωτα μέσα από το Δημοτικό Τραγούδι», αφιερωμένο στον Claude Fauriel, αλλά και στη μνήμη του Γιώργου Μπαλταδώρου. Παρά τις αντίξοες συνθήκες, (κορονοϊός, «Ιανός», κ.α.) παραδίδουμε στο αναγνωστικό κοινό και τους μελετητές ένα συλλογικό σύγγραμμα. Πρόκειται για ένα θεματικό τόμο με σπουδαίες εισηγήσεις οι οποίες αναδεικνύουν τις αξίες του Δημοτικού Τραγουδιού και του Ερωτα. Με την έκδοση αποδίδουμε ένα σπουδαίο τόμο – παρακαταθήκη για τις μελλοντικές γενιές ερευνητών».

ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Εθελοντές, εργάτες του Δήμου και η δημοτική αρχή καθάρισαν δύο σημεία, το δάσος Κρυονερίου και το δρόμο Μορφοβουνίου – Ελληνοπύργου. Με αυτοκίνητο του Δήμου μεταφέρθηκαν αρκετά φορτία σκουπιδιών σε κάδους και σε σημείο ανακύκλωσης. Δυστυχώς χρόνια μετά την μηχανική αποκομιδή των απορριμμάτων, αρκετοί ασυνείδητοι εξακολουθούν να ρυπαίνουν το Περιβάλλον πετώντας τα σκουπίδια στο δάσος, αντί των κάδων. Μετά και την τοποθέτηση κάδων για ογκώδη αντικείμενα, δεν υπάρχει καμιά δικαιολογία. Στο Μεσενικόλα τοποθετήθηκε μεγάλος μεταλλικός κάδος στο δρόμο προς Αγιο Δημήτριο.

ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕ Ο ΔΗΜΟΣ ΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Με επιτυχία αντιμετώπισε ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα τις χιονοπτώσεις, το μήνα Ιανουάριο και Φεβρουάριο με τη «Μήδεια». Εφαρμόστηκε το επιχειρησιακό σχέδιο για τα χιόνια. Στον άμεσο αποχιονισμό ρίχτηκαν δέκα (10) μηχανήματα για 12 χωριά, ενώ στην κίνηση ήταν εργαζόμενοι και δημοτική αρχή, δήμαρχος και αντιδήμαρχοι.

Επίσης για πρώτη φορά ρίχθηκε αλάτι από αλατιέρα που προμηθεύτηκε ο δήμος, ενώ τα προηγούμενα χρόνια... το έριχναν με τα χέρια!

Ο ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

Ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα είχε εξ αρχής θέσει ως προτεραιότητα την εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων δημοτών που είχαν δυσκολία μετακίνησης για να φθάσουν στο εμβολιαστικό κέντρο της Καρδίτσας. Ιδιαίτερα τώρα λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών εκτός από το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» του Δήμου, διατίθεται επιπλέον αυτοκίνητο 4Χ4 και οδηγός. Το ίδιο ισχύει για κάθε περίπτωση ηλικιωμένου που δεν έχει δυνατότητα να κατέβει στο εμβολιαστικό κέντρο στην Καρδίτσας. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών, παρακαλούνται να δηλώνουν έγκαιρα στο Δήμο αν επιθυμούν μετακίνηση με ευθύνη του Δήμου, τις εργάσιμες ημέρες και ώρες 7-3 μμ να τηλεφωνούν στο 24413.52200. Οφείλουμε όλοι να βοηθήσουμε τον απρόσκοπτο εμβολιασμό στο πλαίσιο της επιχείρησης «Ελευθερία», για να τελειώνουμε μια ώρα γρηγορότερα από την πρωτόγνωρη υγειονομική κρίση του covid 19!

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΟΛΑ ΤΑ RAPID TESTS ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Αρνητικά ήταν όλα τα γρήγορα δοκιμαστικά (rapid tests) γίνονται κάθε 3η εβδομάδα στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα, στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου που εφαρμόζεται τακτικά σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ. Εν τω μεταξύ εδώ και τρεις μήνες και τα εβδομαδιαία στατιστικά στοιχεία του ΕΟΔΥ δείχνουν μηδενικό αποτύπωμα και μέχρι σήμερα ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα είναι ελεύθερος από κορονοϊό.

Η δημοτική αρχή σε μήνυμα προς τους δημότες επισημαίνει ότι «Δεν εφησυχάζουμε – τηρούμε τα μέτρα προστασίας με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης προστατεύουμε τον εαυτό μας και τους άλλους.»

ΣΥΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 2021 ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Συνάντηση με εκπροσώπους Πολιτιστικών Συλλόγων του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα είχε η δημοτική αρχή, με θέματα:

1. Οι επετειακές εκδηλώσεις για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821

2. Η χάραξη ιστορικού μονοπατιού μέσα από την ανάδειξη όλων των ιστορικών σημείων των κοινοτήτων της λίμνης Πλαστήρα που σχετίζονται με τα Επαναστατικά κινήματα των Αγράφων.

3. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του καλοκαιριού «Μαθαίνω το χωριό του παππού»

4. Την παραλαβή εντός της ερχόμενης εβδομάδας ειδών ψυχαγωγίας των νέων για το «Στέκι Νεολαίας» κάθε κοινότητας

5. Η διοργάνωση σημαντικών εκδηλώσεων όπως η Ναυταθλητική Εβδομάδα στο Λαμπερό και μία Εκθεση για τον ορεινό Τουρισμό.

Αποφασίστηκε:

α) η συγκρότηση προσωρινής πενταμελούς επιτροπής η οποία σε συνεργασία με το Δήμο θα διεκπεραιώσουν τις εκδηλώσεις και τα στέκια νεολαίας. Συντονιστής ορίστηκε ο κ. Γιώργος Παναγιώτου χοροδιδάσκαλος το Σύλλογο «Χορίαμβος».

β) η καταγραφή των πρώτων ιδεών και προτάσεων

γ) η διεύρυνση της Επιτροπής Εκδηλώσεων 2021 του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα με όσα χωριά θέλουν να συμμετέχουν στις εκδηλώσεις.

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΑΡΘΡΟ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ

200 χρόνια ελεύθερου βίου

Του Γιώργου Βασιλούλη - gvasiloulis@gmail.com

Επέτειος είναι η χρονική στιγμή κατά την οποία συμπληρώνονται ένα ή περισσότερα χρόνια από τότε που συνέβη κάποιο σημαντικό γεγονός. Συνηθίζεται να γιορτάζεται το γεγονός αυτό κάθε χρόνο, ενώ τα πιο σημαντικά, όπως η ελληνική επανάσταση του '21, επιπλέον κάθε 100 χρόνια. Το 1921 η Ελλάδα είχε μετακομίσει στο Μικρασιατικό μέτωπο πολεμώντας για τη Μεγάλη Ιδέα, γι' αυτό και δεν γιορτάσθηκε η επέτειος των 100 χρόνων. Στη φετινή επέτειο, εν μέσω της πανδημίας, μιας δύσκολης πάλι συγκυρίας για τη χώρα, συνυπάρχουν τρεις χρόνοι μαζί. Το παρελθόν, το παρόν και οι προσδοκίες του μέλλοντος. Με γνώμονα τα γεγονότα που συνέβηκαν το '21 καλούμαστε να επιλύσουμε τα προβλήματα του παρόντος αλλά και να σχεδιάσουμε το μέλλον μας. Αν και ο Hegel υποστηρίζει πως «η ιστορία ένα μόνο διδάσκει, ότι δεν διδάσκει τίποτα», πρέπει να αναζητήσουμε τους δίαυλους που ενώνουν το *«χθες»* με το *«σήμερα»* και εκείνα που στην εξέλιξή τους θα συνδέσουν το *«τώρα»* και τις εμπειρίες του *«χθες»* με το *«αύριο»*.

Μέσα στα διακόσια χρόνια του ελεύθερου βίου της η Ελλάδα μεγάλωσε και ωρίμασε κι αυτό γιατί βρέθηκε στις κρίσιμες στιγμές πάντα στη σωστή πλευρά της ιστορίας και κατέκτησε μια αξιόλογη θέση στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο και τα Βαλκάνια.

Η χώρα μας αναζήτησε πολλές φορές τη δύναμή της στο ένδοξο παρελθόν της. Οταν κινδυνέψαμε να χαθεί η επανάσταση κινητοποιήσαμε την Ευρώπη θυμίζοντάς την τα οφέλη που εισέπραξε από την κλασσική αρχαιότητα και έτσι ήρθε το Ναβαρίνο και ξεκλείδωσε τις πύλες του μέλλοντος. Οταν κινδυνέψαμε να βρεθούμε εκτός Ευρωπαϊκής Ενωσης ο τότε πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πολωνός Donald Tusk είπε το περίφημο: *«Δεν θα ήθελα από δω και στο εξής να βλέπω τον Πλάτωνα να παίζει στη Β' εθνική»*.

Το 2021 βρίσκει την Ελλάδα σε μια τροχιά που χαράχτηκε τα τελευταία διακόσια χρόνια μέσα από εθνικές επιτυχίες, από ήττες και χαμένες ευκαιρίες, μέσα από στιγμές ομοψυχίας αλλά και δεκαετίες διχασμών. Η δημοκρατία άντεξε στην τελευταία κρίση επειδή είμαστε μέλη της ενοποιημένης Ευρώπης, αλλά και επειδή έχουν καταλαγιάσει οι μεγάλες διχόνοιες του παρελθόντος. Η σχεδόν θεσμοθετημένη ανοχή σε διάφορες μορφές ομαδικής και προσωπικής απείθειας και βίας, δεν συγκρίνονται με τον εθνικό διχασμό των αρχών του περασμένου αιώνα, τον εμφύλιο και τις δικτατορίες. Το πολιτειακό λύθηκε το 1975 και το γλωσσικό, που σήμερα φαίνεται τόσο γραφικό - κάποτε ήταν πολύ σοβαρό - λύθηκε επίσης το 1976 με την καθιέρωση της δημοτικής. Ακόμη η πρόσφατη νεοναζιστική απόπειρα αποδοκιμάστηκε τελικά από το δημοκρατικό λαό. Φαίνεται πως οι ιδεολογικές διαφορές των πολλών δεν είναι πια τόσο μεγάλες, ώστε να καθορίζουν τις εξελίξεις.

Στο ερώτημα ποιο γεγονός γιορτάζουμε φέτος δίνονται πολλές ερμηνείες. Αυτό που συνέβη το 1821 ήταν τελικά επανάσταση ή εξέγερση; Την απάντηση θα τη δώσουμε αφού πρώτα αναλύσουμε ορισμένες έννοιες.

Η *«επανάσταση»* περιβάλλεται με ιδεολογική θωράκιση και εθνική υπόσταση ενώ η *«εξέγερση»* δεν έχει αυτά τα χαρακτηριστικά. Ποια είναι όμως η έννοια της εθνικής υπόστασης; Τί τελικά προσδιορίζει ένα έθνος; Είναι τα έθιμα, οι παραδόσεις, η αίσθηση της κοινής μοίρας, η αίσθηση της κοινής καταγωγής και πάνω απ' όλα η γλώσσα. Δυστυχώς οι νεοέλληνες σνομπάρουμε τα έθιμα και ήθη του τόπου μας επειδή υποτίθεται πως είμαστε κοσμοπολίτες. Οσο για τη γλώσσα, ας μην το συζητάμε, μας έφαγε η ξενομανία. Ενώ θα έπρεπε να είμαστε περήφανοι για τον 5^{ο} π.χ. αιώνα όταν οι πρόγονοί μας έδωσαν απαντήσεις πρώτοι σε όλο τον κόσμο, στα μεγαλύτερα ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο, τη σχέση με τον εαυτό του, τη σχέση με το

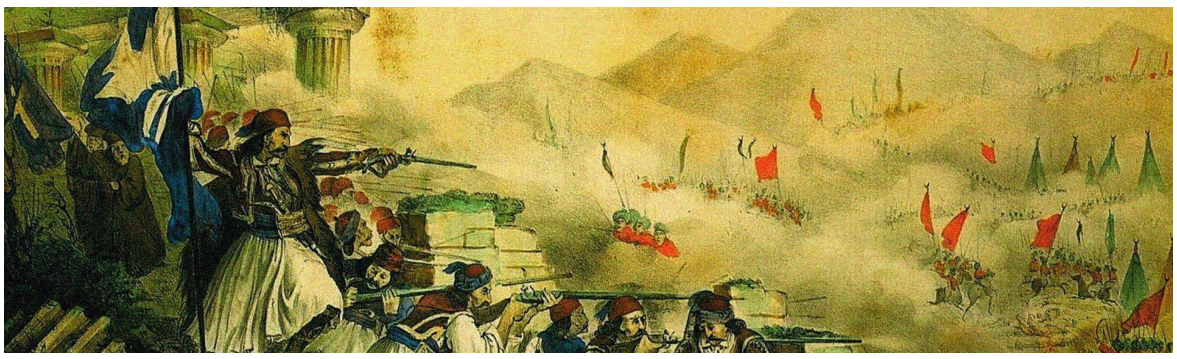

σύμπαν. Πάνω εκεί στηρίχτηκαν όλες οι μεγάλες ανακαλύψεις των μετέπειτα ερευνητών. Αστρονομία, ιατρική, δημοκρατία, άσχετα αν την τελευταία οι νεοέλληνες την καταπατάμε με μεγάλη ευκολία. Γίνεται μια προσπάθεια (φορείς, Μ.Μ.Ε.) να υποβαθμισθεί η σημασία κορυφαίων ιστορικών γεγονότων (1821, Μικρασιατική τραγωδία). Οι έννοιες πατρίδα – ιστορική συνέχεια, καταδικάζονται συλλήβδην ως οπισθοδρομικές. Ο βουλευτής της προηγούμενης βουλής Ψαριανός πριν δυο χρόνια αποκαλούσε το '21 μύθο και παραμύθι. Η παγκοσμιοποίηση, η σύγχρονη αυτή ιμπεριαλιστική μέθοδος που αντικατέστησε την αποικιοκρατία προκειμένου να διευρύνει τον επεκτατισμό της, αποδομεί και καταλύει πολιτισμούς και τρόπους ζωής αιώνων. Και οι δήθεν προοδευτικές δυνάμεις έχουν εξελιχθεί σε εμπροσθοφυλακή των ηγητόρων του ιμπεριαλισμού τον οποίον υποτίθεται πως πολεμάνε. Η αποστροφή και η εναντίωσή τους προς τις έννοιες πατρίδα – έθνος, ταιριάζει απόλυτα με την ιδεολογία της παγκοσμιοποίησης. Τις έννοιες αυτές πρέπει να τις υπερασπιστούμε με κάθε τρόπο. Η απεμπόλησή τους μας οδηγεί στην εξαφάνιση ως λαού. Γιατί όπως σοφά προειδοποιούσε ο Γιώργος Σεφέρης **«σβήνοντας ένα κομμάτι απ' το παρελθόν, σβήνει κανείς κι ένα αντίστοιχο κομμάτι απ' το μέλλον και είναι θλιβερή η ζωή που μοιάζει σαν ακατοίκητο σπίτι»**. Αυτό που κρατάει όρθιες τις κοινωνίες είναι οι κατακτήσεις των προηγούμενων γενεών. Ενας λαός χωρίς εθνική μνήμη, χωρίς εθνική συνείδηση, δεν μπορεί να οραματίζεται ξεσηκωμούς και ελευθερία. Είναι απαραίτητο να έχεις εθνική συνείδηση. Οχι με τη σημερινή έννοια του στενόμυαλου εθνικισμού με την ξενοφοβική του μορφή και την αλαζονεία της φυλετικής υπεροχής. Αλλά με την επίκληση των ιστορικών γεγονότων του παρελθόντος που διαμόρφωσαν την εθνική μας υπόσταση. Και εμείς ως Ελληνες δικαιούμαστε να επικαλούμαστε το ένδοξο παρελθόν, αφού ως τέτοιο το δέχεται όλη η ανθρωπότητα.

Αυτά τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά του έθνους, ευτυχώς δεν τα απεμπόλησαν οι Ελληνες στους αιώνες της σκλαβιάς, γι' αυτό και όταν ήρθε η κατάλληλη ώρα τα χρησιμοποίησαν. Για το λόγο αυτό, αυτό που συνέβη το 1821 ήταν επανάσταση και όχι μια απλή εξέγερση, μια ανταρσία όπως προπαγανδίζεται στα σχολικά βιβλία της χώρας του λατρευτού μας σουλτάνου. Η εθνική παλιγγενεσία που συνέβη στις αρχές του 19^{ου} αιώνα και συσπείρωσε τους Ελληνες στη δημιουργία ενός κράτους – έθνους, έχει ιδιαίτερη σημασία όχι μόνο για τη χώρα μας. Ο Βρετανός καθηγητής Ρόντρικ Μπίτον προχωρεί ακόμη περισσότερο και τονίζει την διεθνή διάσταση του '21 όχι ως εθνική παλιγγενεσία αλλά *«ως κοσμοϊστορικό γεγονός που εγγράφεται στην ιστορία της Ευρώπης και την αλλάζει»*.

Η ελληνική επανάσταση υπήρξε το όραμα μιας ομάδας διανοούμενων καθώς και πλούσιων εμπόρων που ζούσαν στα αστικά κέντρα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, της Δυτικής Ευρώπης και της Νότιας Ρωσίας. Η Φιλική Εταιρία, που ιδρύθηκε το 1814 και αποτέλεσε το προζύμι του επαναστατικού κινήματος, ήταν έργο τριών εμπόρων από την Οδησσό **(Ξάνθος, Σκουφάς και Τσακάλωφ)** που εμπνεύσθηκε από τους τεκτονικούς ομίλους που ανθούσαν εκείνη την εποχή. Στόχοι της Εταιρείας ήταν να κατηχήσουν όσο το δυνατό περισσότερους σημαίνοντες Ελληνες της διασποράς, να αναθέσουν την ηγεσία στον Ιωάννη Καποδίστρια υπουργό εξωτερικών του τσάρου και μέσω αυτού να εξασφαλίσουν την υποστήριξη της μεγάλης ομόθρησκης Ρωσικής αυτοκρατορίας. Από τους τρεις στόχους της Φιλικής Εταιρείας μόνο ο πρώτος πέτυχε, γιατί ο Καποδίστριας θεώρησε πως οι περιστάσεις δεν ήταν κατάλληλες για ένα τέτοιο εγχείρημα και αρνήθηκε να συμμετάσχει. Ο Καποδίστριας πίστευε πως η ανεξαρτησία της Ελλάδας θα έπρεπε να εξασφαλισθεί στα πλαίσια της ασφάλειας των μεγάλων δυνάμεων. Το καθεστώς που θα μπορούσαν στη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία να επιδιώκουν οι Ελληνες, σύμφωνα με τον Καποδίστρια, έπρεπε να είναι ένα καθεστώς αυτονομίας υπό την κηδεμονία της Ρωσίας και των άλλων μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων. Δεν ήταν λίγοι οι Ελληνες που υιοθέτησαν τις συντηρητικές αυτές απόψεις του Καποδίστρια καθώς και του Αδαμάντιου Κοραή, που και εκείνος πίστευε πως δεν είχε έρθει ακόμη η ώρα της εξέγερσης. Η Εταιρεία που εν τω μεταξύ ανέθεσε την αρχηγία στον Αλέξανδρο Υψηλάντη, που έφερε τον τίτλο του πρίγκιπα και στρατηγού του ρωσικού στρατού, είχε περιορισμένη επιρροή αρχικά, αλλά αργότερα μαζικοποιήθηκε με τη μύηση αρκετών μελών, ιδιαίτερα επαγγελματιών και εμπόρων που ζούσαν εκτός του ελλαδικού χώρου στις ηγεμονίες της Ρουμανίας και στις πόλεις της νοτιοδυτικής Ρωσίας. Γι' αυτό και ξεκίνησε από εκεί, στις 24 Φεβρουαρίου 1821 αλλά κατέληξε σε αποτυχία. (Η 25^{η} Μαρτίου καθιερώθηκε για να συμπέσει ο εορτασμός με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου της Ορθόδοξης Εκκλησίας). Ενώ όταν ήρθε η ώρα της εξέγερσης έγινε σ' όλους κατανοητό, πως αυτή έπρεπε να αναπτυχθεί στρατιωτικά στα βουνά του Μοριά και της Ρούμελης με το πλεονέκτημα εκεί της ύπαρξης ήδη ένοπλων σωμάτων, των αρματολών και κλεφτών, που αποτέλεσαν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής εξέγερσης. Πλεονέκτημα επίσης υπήρξε και το γεγονός ότι ο μεγάλος ελληνικός εμπορικός στόλος που δημιουργήθηκε μετά τη Συνθήκη του Κιουτσούκ - Καϊναρτζή (1774) μεταμορφώθηκε σε πανίσχυρο πολεμικό ναυτικό και έτσι παρουσιάστηκε στο νοτιότερο άκρο των Βαλκανίων ένα οργανωμένο **εθνικό κίνημα**, απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεσπάσει μια στρατιωτική εξέγερση και να εξελιχθεί σε επανάσταση.

Ο χρόνος της εκδήλωσης της επανάστασης καθώς και η περιοχή στην οποία έπρεπε αρχικά να εκδηλωθεί είναι κάτι που έχει απασχολήσει πολλούς ιστορικούς ερευνητές. Λίγο πριν το ξέσπασμα του αγώνα υπήρχαν διαφωνίες, καθώς κάποιοι, που όπως προαναφέραμε ο Κοραής, πίστευαν ότι προέχει η πνευματική ανάταση του έθνους και η απόκτηση εθνικής συνείδησης. Ενώ οι Φαναριώτες που κατείχαν σημαντικές θέσεις στην αυτοκρατορία είχαν την άποψη ότι οι Ελληνες μπορούσαν να αλώσουν εκ των έσω την παραπαίουσα αυτοκρατορία και όχι με τον ξεσηκωμό στο Μοριά. Δύο γεγονότα όμως επίσπευσαν την έναρξη της εξέγερσης. Το πρώτο ακούει στο όνομα του Αλή πασά των Ιωαννίνων. Η αποστολή 80.000 ανδρών το καλοκαίρι του 1820 από τον σουλτάνο Μαχμούτ Β' με επικεφαλής τον Ισμαήλ Πετρόμπεη εναντίον του επαναστάτη Αλή πασά, δεν έφερε το επιθυμητό για τους Τούρκους αποτέλεσμα. Η αντικατάσταση του Πετρόμπεη από τον Χουρσίτ πασά έφερε σε δυσχερή θέση τον Αλή που σκοτώθηκε τελικά στις 24-1-1822 και το ταριχευμένο κεφάλι του στάλθηκε στην Κωνσταντινούπολη, για να επαληθευτεί η προφητεία του Κοσμά του Αιτωλού ότι ο Αλή θα πάει στην Πόλη με κόκκινα γένια. Στο χρονικό διάστημα που ο Χουρσίτ με χιλιάδες άνδρες πολιορκούσε τα Γιάννενα, οι Ελληνες επαναστάτες βρήκαν την ευκαιρία να πετύχουν μια σειρά από νίκες επί των Τούρκων και να εδραιώσουν τις θέσεις τους κυρίως στην Πελοπόννησο. Σίγουρα αν είχαν να αντιμετωπίσουν και τις δυνάμεις του Χουρσίτ, τα πράγματα θα ήταν εντελώς διαφορετικά. Το δεύτερο γεγονός της επίσπευσης ήταν η εξέγερση των Περσών, υπόδουλων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και η απασχόληση 50.000 ανδρών στον Περσοτουρκικό πόλεμο (1821-1823), στερώντας τους από τις δυνάμεις του Μαχμούτ στην προσπάθειά του να καταπνίξει την ελληνική επανάσταση.

Η προτίμηση της Μολδοβλαχίας ως τόπος έναρξης του αγώνα από τον Αλ. Υψηλάντη είχε να κάνει με το οικείο περιβάλλον, όπως η αυτονομία που υπήρχε στις παραδουνάβιες επαρχίες, οι ορθόδοξοι διοικητές αυτών, καθώς και η γειτνίαση με τη Ρωσία που δεν θα επέτρεπε, όπως πίστευαν την εισβολή των Τούρκων. Αποδείχτηκε όμως εσφαλμένη, γιατί οι Τούρκοι ανενόχλητοι κατέπνιξαν εν τη γενέσει της την εξέγερση (Δραγατσάνι, ιερός λόχος). Η επιλογή του Μοριά αντίθετα συγκέντρωνε πλεονεκτήματα, όπως τα στρατιωτικά τμήματα των αρματολών και κλεφτών που μετατράπηκαν σε επαναστατικό στρατό καθώς και το δύσβατο της μορφολογίας του εδάφους που ευνοούσε τον κλεφτοπόλεμο.

Ας μπούμε όμως στο κλίμα εκείνης της εποχής. Η μεγάλη Γαλλική επανάσταση του 1789 που κατέλυσε τη μοναρχία στη Γαλλία, συγκλόνισε ολόκληρη την Ευρώπη και αφύπνισε ιδιαίτερα τους λαούς της Βαλκανικής που επί αιώνες ζούσαν κάτω από το μεσαιωνικό αυταρχικό Οθωμανικό καθεστώς και αποτέλεσε τη σπίθα που πυροδότησε την έκρηξη των επαναστατικών κινημάτων στην περιοχή. Οι Βαλκανικοί λαοί εμπνεόμενοι από τις αρχές, τις αξίες και τα οράματα της Γαλλικής επανάστασης για ελευθερία, ισότητα και ανεξαρτησία, άρχισαν ο ένας μετά τον άλλον να επαναστατούν. Την αρχή έκαναν οι Σέρβοι το 1803 που μετά από 10 ετών αγώνες πέτυχαν την αυτονομία τους υπό την επικυριαρχία του σουλτάνου. Την πλήρη ανεξαρτησία τους πέτυχαν αρκετά αργότερα, το 1875. Ετσι η Ελληνική επανάσταση του 1821 ήταν η πρώτη επανάσταση που πέτυχε στην Ευρώπη μετά τη Γαλλική και οποία είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία για πρώτη φορά του κράτους των Ελλήνων. Γιατί μπορεί οι Ελληνες ως έθνος να μετρούσαν

δυόμιση χιλιετιών παρουσία και διατήρησαν την εθνικότητά τους από τους κλασσικούς χρόνους, πέρασαν δια πυρός και σιδήρου κατά τη Ρωμαιοκρατία, το Βυζάντιο και την Οθωμανική σκλαβιά, για πρώτη φορά όμως δημιούργησαν ένα ανεξάρτητο συγκροτημένο κράτος με οριοθετημένη γεωγραφική έκταση και αμιγή ελληνικό πληθυσμό, με το πρωτόκολλο του Λονδίνου το 1830. Η προσπάθεια εδαφικής ολοκλήρωσης συνεχίστηκε αργότερα με την ενσωμάτωση των Επτανήσων το 1864, της Θεσσαλίας και Αρτας το 1881, της Μακεδονίας, της Ηπείρου και Κρήτης το 1913, της Δ. Θράκης το 1919-1922 και της Δωδεκανήσου το 1947. Ακόμη αποτέλεσε τον προπομπό δημιουργίας μιας σειράς κρατών – εθνών, όπως της Ιταλίας το 1861, της Γερμανίας το 1871, της Σερβίας και της Ρουμανίας το 1878, της Βουλγαρίας το 1908 κ.α.

Αρχικά στην περίοδο 1821-1824 οι επαναστάτες κατόρθωσαν να κυριεύσουν σημαντικά οχυρά, το δε πολεμικό ναυτικό κυριαρχούσε στο Αιγαίο και αποσυντόνιζε τις επικοινωνιακές γραμμές της αυτοκρατορίας που προσπαθούσε να καταπνίξει την επανάσταση. Η επιτυχία της καταστροφής της στρατιάς του Δράμαλη στα Δερβενάκια, σε συνδυασμό με την απόκρουση των οθωμανικών εκστρατειών του 1822 και 1823, εξύψωσε το ηθικό των επαναστατών.

Εκείνο όμως που υπήρξε καθοριστικό στοιχείο στην επικράτηση της Ελληνικής επανάστασης **ήταν η διεθνοποίησή της** σε συνδυασμό με την **επίκληση της αέναης συνέχειας του ελληνικού γένους**.

Η ευφυής έμπνευση των πρωτεργατών της εξέγερσης να διεθνοποιήσουν την επανάσταση, καθώς και της ένδυσής της με τα χαρακτηριστικά εκείνα **της εξέγερσης εναντίον ενός τυραννικού μεσαιωνικού καθεστώτος υπέρ της ελευθερίας όλων των λαών της Βαλκανικής**, είχε θετικό αντίκτυπο στα προοδευτικά κινήματα της Ευρώπης, τα οποία με τη σειρά τους πίεσαν τις συντηρητικές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να πάρουν θέση υπέρ της ελληνικής επανάστασης. Η διεθνοποίηση της ελληνικής εξέγερσης, με την έννοια πως περιλάμβανε εν δυνάμει όλους τους Οθωμανούς χριστιανούς της Βαλκανικής - κάτι που δεν μπόρεσαν να πετύχουν νωρίτερα οι Σέρβοι- καθώς και οι πρώτες πολεμικές επιτυχίες των επαναστατών, όπως η μάχη στα Δερβενάκια, ενίσχυσε στα μάτια των ευρωπαίων την πιθανότητα επικράτησής της και μετέβαλλε την αρχική αρνητική τους στάση τους απέναντι στους εξεγερμένους. Οι οποίοι διακήρυτταν πως δεν αγωνίζονται μόνο για την Ελλάδα, αλλά γενικότερα **για την ελευθερία και τα ατομικά δικαιώματα ενάντια στην τυραννία και βαρβαρότητα που αντιπροσώπευε το μεσαιωνικό οθωμανικό μοντέλο διακυβέρνησης**. Το '21 δεν συγκρούστηκε μόνο ο Δαυίδ με τον Γολιάθ και νίκησε ο Δαυίδ. Συγκρούστηκε η απολυταρχία, η βαρβαρότητα του ανατολικού κόσμου με το νέο όραμα του ανατέλλοντος δυτικού κόσμου, των ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης και του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού. Συγκρούστηκε το *«άδικο»* με το *«δίκαιο»*.

Η δεύτερη επίσης εμπνευσμένη ενέργεια των λόγιων πρωταγωνιστών της επανάστασης να προσδώσουν στην εξέγερση το χαρακτηριστικό της **αέναης συνέχειας**, με την επίκληση της αναβίωσης του αρχαίου ελληνικού πνεύματος που βρισκόταν σε νάρκη όντας υποδουλωμένοι για αρκετούς αιώνες κατά την ρωμαιοκρατία έως τον οθωμανικό ζυγό, είχε θετικότατα αποτελέσματα. Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός και η φιλοσοφική σκέψη των μεγάλων Ελλήνων κλασικών, ήταν ήδη διαδομένα στην Ευρώπη πριν ξεσπάσει η επανάσταση. Η προσπάθεια αναβίωσης αυτών των στοιχείων από ένα διάδοχο νεοελληνικό έθνος στο DNA του οποίου ενυπήρχαν τα χαρακτηριστικά των αρχαίων, όπως η γλώσσα αλλά και η γεωγραφική θέση, συγκίνησε την προοδευτική σκέψη της Ευρώπης, η οποία αποτέλεσε το μοχλό πίεσης προς τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών κρατών, για τη στήριξη των εξεγερμένων επαναστατών, στα πρόσωπα των οποίων διέκριναν τους απόγονους των αρχαίων Ελλήνων. Αυτό σε αντιδιαστολή με την μωαμεθανική ασιατική βαρβαρότητα, που δεν είχε εξάλλου να επιδείξει κάτι το σύγχρονο και προοδευτικό στα φιλελεύθερα κινήματα που άρχισαν να αναπτύσσονται στην Ευρώπη από τις αρχές του 18ου αιώνα, αποκορύφωμα των οποίων υπήρξε η μεγάλη Γαλλική Επανάσταση του 1789. Η αφρόκρεμα της ευρωπαϊκής διανόησης, από τον Μπάιρον και τον Σέλεϊ ως τον Χέντερλιν και τον Γκαίτε, κινητοποιήθηκε στηρίζοντας την ελληνική εξέγερση. Η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη αναζητώντας τις πολιτιστικές της ρίζες, εξιδανίκευσε την επανάσταση σε πείσμα της αυταρχικής νοοτροπίας που εκφραζόταν με την Ιερά Συμμαχία. Προσπαθώντας στη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία η Ευρώπη να ορίσει τον κοινό της πολιτισμό, την κοινή της ιδεολογία και την κοινή της καταγωγή, δεν μπορούσε να αντλεί την έμπνευσή της μόνο από τον χριστιανισμό. Ετσι η ιδέα της συνέχειας του αρχαίου ελληνικού πνεύματος από ένα διάδοχο νεοελληνικό κράτος, θα προσέδιδε μεγαλύτερο κύρος σ αυτές τις έννοιες. Αποτέλεσμα αυτού του ισχυρισμού και της παραδοχής πως οι επαναστάτες θεωρήθηκαν ως απόγονοι και συνεχιστές του αρχαίου πολιτισμού, είναι το χωρικό δράμα του Βρετανού ποιητή Πέρσι Σέλεϊ γραμμένο το 1821, με την ιαχή «είμαστε όλοι Ελληνες», ενώ το έργο του Ντελακρουά «Η σφαγή της Χίου», συγκίνησε την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη όσο η «Γκουέρνικα» του Πικάσο έναν αιώνα αργότερα. Η πτώση του Μεσολογγίου και οι αγριότητες των Τούρκων που ακολούθησαν, συγκίνησαν επίσης τόσο πολύ τους ευρωπαίους, που οι φιλελληνικές οργανώσεις της Ευρώπης αλλά και της Αμερικής απέστειλαν μεγάλο αριθμό εφοδίων, τροφίμων αλλά και χρημάτων.

Αυτές τις θετικές συγκυρίες δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής φιλελληνικής έξαρσης οι εμπνευστές της επανάστασης εκμεταλλεύτηκαν με τον καλύτερο τρόπο. Με συχνές αναφορές στην έννοια της παλιγγενεσίας, τη σύνδεση δηλαδή της αρχαίας με τη νέα Ελλάδα, κατόρθωσαν να πείσουν τους Ευρωπαίους πως είναι απευθείας απόγονοι του Σωκράτη, του Πλάτωνα και του Πυθαγόρα και πως έπρεπε να συνδράμουν τον αγώνα τους για ανεξαρτησία.

Το κλίμα της συγκινησιακής φόρτισης που επικράτησε στην Δυτική Ευρώπη και ιδιαίτερα στη Βρετανία, είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη επιτροπών στήριξης και φιλελληνικών κινημάτων, με την έλευση 1.200 εθελοντών που προθυμοποιήθηκαν να πολεμήσουν στο πλευρό των επαναστατών και τον Λόρδο Βύρωνα να αφιερώνει ακόμη και τη ζωή του για τον αγώνα, γεγονός που συγκίνησε αφάνταστα τη βρετανική κοινή γνώμη. Οι Αγγλοι ενώ αρχικά ήταν με το μέρος των Τούρκων, οι στρατιωτικές επιτυχίες των Ελλήνων και η άνοδος την εξουσία του Κάνινγκ μετέτρεψαν το κλίμα υπέρ μας βοηθώντας την επανάσταση, αλλά με την άνοδο του Γουέλινγκτον στην εξουσία μετά το

θάνατο του Κάνινγκ άλλαξαν και πάλι τις προτιμήσεις τους. Ο Γουέλινγκτον μάλιστα, θέλοντας να εξευμενίσει τους Τούρκους, χαρακτήρισε το Ναβαρίνο ως ένα ατυχές γεγονός.

Οι φιλελληνικές οργανώσεις της Γαλλίας έστειλαν στη χώρα μας το στρατηγό Φαβιέρο που υπήρξε και ο ιδρυτής του πρώτου τακτικού ελληνικού στρατού. Παράλληλα βέβαια Γάλλοι αξιωματικοί υπηρετούσαν ως μισθοφόροι και στο στόλο του Ιμπραήμ τους οποίους ο Δεριγνύ στην Πύλο τους παρότρυνε να μην πολεμήσουν εναντίον μας.

Τέλος η ομόθρησκη τσαρική Ρωσία είδε από την αρχή με συμπάθεια την ελληνική εξέγερση ενάντια στους Οθωμανούς, με τους οποίους είχε ιστορικό συχνών συγκρούσεων και πρόσβλεπε στη δημιουργία ενός ορθόδοξου χριστιανικού κράτους ως ένα δυνητικό σύμμαχο απέναντι στους αλλόθρησκους αντιπάλους τους.

Ο ξένος παράγοντας που αρκετά λοιδορήθηκε τις επόμενες δεκαετίες - τις περισσότερες φορές όχι άδικα -, υπήρξε ο καταλύτης στην επιτυχία της επανάστασης και της αναβίωσης του ελληνισμού με τη δημιουργία του νεοελληνικού κράτους. Για να κατανοήσουμε τη σπουδαιότητα της συμβολής των ξένων στον αγώνα των Ελλήνων για την ανεξαρτησία τους, θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας την κατάσταση στην οποία βρισκόταν η εξέλιξη του πολέμου στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο της στρατιωτικής τους ανάμιξης.

Το 1827 ήταν η πλέον δύσκολη χρονιά της επανάστασης. Ο Ιμπραήμ πασάς της Αιγύπτου που από το 1825 είχε εισβάλει στην Πελοπόννησο με 15.000 πεζούς και 1.500 ιππείς στο πέρασμά του έκαιγε και λεηλατούσε τα πάντα. Ο αιγυπτιακός στρατός ήταν περισσότερο οργανωμένος από τα αλβανικά και ασιατικά στίφη που μέχρι τότε αντιμετώπιζαν οι Ελληνες. Οι ήρωες του ξεσηκωμού, Καραϊσκάκης, Ανδρούτσος, Μπότσαρης, Παπαφλέσσας είχαν σκοτωθεί, ο δε Κολοκοτρώνης ήταν φυλακισμένος. Ο αδελφοκτόνος πόλεμος συνεχιζόταν, ενώ ο Ιμπραήμ συνέχιζε το καταστροφικό του έργο και στο πέρασμά του σκόρπιζε τον όλεθρο και την καταστροφή. Τα περισσότερα μεγάλα κάστρα είχαν πέσει στα χέρια των Τούρκων, όπως Τρίπολη, Μεσολόγγι, Ακρόπολη της Αθήνας, εκτός από το Ναύπλιο τη Μάνη και τη Μονεμβασιά. Οι Ελληνες δεν φρόντισαν να δημιουργήσουν σ αυτά ισχυρή άμυνα, γιατί τα χρηματικά ποσά των δανείων του εξωτερικού κατασπαταλήθηκαν άσκοπα, χωρίς να δημιουργηθεί τακτικός στρατός. Συγκεκριμένα από το πρώτο δάνειο του 1824 που χρεωθήκαμε με ποσό 800.000 λιρών, στα ταμεία μπήκαν μόλις 298.700 λίρες. Τα απείρως μεγαλύτερα ποσά ξοδεύτηκαν για προμήθειες μεσαζόντων και παρακράτηση τόκων. Από το δεύτερο δάνειο του 1827 των 2.000.000 λιρών μπήκαν στα ταμεία με τον ίδιο τρόπο μόλις 232.558 λίρες. Αλλά και αυτά κατασπαταλήθηκαν από την κακοδιαχείριση των Μαυροκορδάτου και Κουντουριώτη σε παροχές ημετέρων. Ανενόχλητος ο Ιμπραήμ για την ενίσχυση και τον εφοδιασμό των χερσαίων τμημάτων του εισήλθε και άραξε στον κόλπο του Ναβαρίνου στην Πύλο μ' ένα πανίσχυρο στόλο αποτελούμενο από 89 πλοία. Το ηθικό των εξεγερμένων επαναστατών είχε καταρρακωθεί και η επανάσταση παρουσίαζε σημάδια αποσύνθεσης.

Ηταν από τις ελάχιστες φορές που οι ξένοι παρενέβησαν υπέρ μας, δημιούργησαν το Ναβαρίνο και έθεσαν τα θεμέλια δημιουργίας του νέου κράτους των Ελλήνων. Η συμβολή τους ήταν καθοριστική για τη δημιουργία του νέου κράτους από μια σειρά παρεμβάσεις, όπως η διεθνής αναγνώριση της ιδιότητας των εξεγερμένων ως εμπολέμων, με κυριότερη τη Συνθήκη του Λονδίνου (6/7/1827), που προέβλεπε την ίδρυση αυτόνομου ελληνικού κράτους υπό την επικυριαρχία του σουλτάνου. Και όταν οι Οθωμανοί δεν το δέχτηκαν, οι τρεις δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία) έστειλαν τον συνασπισμένο στόλο στο Ναβαρίνο που κατέστρεψε το Τουρκοαιγυπτιακό ναυτικό. Τότε ο σουλτάνος αναγκάσθηκε να συρθεί σε παρατεταμένες διαπραγματεύσεις, που κορυφώθηκαν με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου (3/2/1830), το γνωστό και ως Πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας και τη Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης (7/5/1832), με την οποία έγινε και ο τελικός διακανονισμός ανάμεσα στους Οθωμανούς και τις Μεγάλες Δυνάμεις, οι οποίες από τότε και στο εξής θα εμφανίζονται ως προστάτιδες και έτσι δημιουργήθηκε το νεοσύστατο Ελληνικό κράτος. Η συνθήκη που υπογράφτηκε από τις προστάτιδες δυνάμεις και τους Οθωμανούς, χωρίς την ελληνική παρουσία, καθόριζε για πρώτη φορά και τα όρια του Ελληνικού Βασιλείου, για τη διοίκηση του οποίου έστειλαν το νεαρό πρίγκιπα Οθωνα, δευτερότοκο γιο του βασιλιά Λουδοβίκου Α' της Βαυαρίας με μια πολυμελή κουστωδία συμβούλων, αλλά και με 3.850 άνδρες του βαυαρικού στρατού.

Το θέμα της ανεξαρτησίας του ελληνικού κράτους αποτελεί ακόμη πεδίο διαφωνιών. Υπήρξε η ανεξαρτησία **δώρο ή κατάκτηση**; Και θα συνεχίσει να είναι θέμα αντιπαραθέσεων ανάλογα με την οπτική που ο καθένας προσεγγίζει το ζήτημα. Αναμφισβήτητα η συμβολή των μεγάλων δυνάμεων υπήρξε αποφασιστική. Ωστόσο, μέσα σ ένα περιβάλλον που το Συνέδριο της Βιέννης είχε επιβάλει την παλινόρθωση της μοναρχίας και η Ιερά Συμμαχία είχε αναλάβει τη διατήρηση του status quo και την κατάπνιξη κάθε επαναστατικού κινήματος, ο ξεσηκωμός και οι πολεμικές επιτυχίες των πρώτων χρόνων της επανάστασης χωρίς ικανό οπλισμό, χρήματα και στρατιωτική οργάνωση απέναντι σε μια οργανωμένη έστω και παραπαίουσα αυτοκρατορία, ήταν ένας άθλος. Επομένως **η ανεξαρτησία δεν δωρίστηκε στους επαναστατημένους Ελληνες**, οι οποίοι από μόνοι τους όμως δεν είχαν τη δυνατότητα να επιβάλλουν **εκείνη τη χρονική περίοδο** μια παρόμοια λύση διεθνώς.

Για την όσο το δυνατό αντικειμενικότερη διερεύνηση των ιστορικών γεγονότων, καλό είναι να συμβουλευόμαστε την άποψη ιστορικών ερευνητών διαφορετικών ιδεολογικών αποχρώσεων. Ο Κ. Παπαρηγόπουλος και ο Τ. Βουρνάς, που ανήκουν σε διαφορετικούς ιδεολογικούς χώρους, έγραψαν με μεγάλη επιτυχία την ιστορία του ελληνικού έθνους. Για τη συμβολή των ξένων στην επανάσταση του εικοσιένα ο μεν πρώτος, στον 9^{ο} τόμο του μνημειώδους έργου του, αναφέρει: **«Αυτό που κάνει εμάς τους Ελληνες να χρωστάμε στους Γάλλους αιώνια ευγνωμοσύνη είναι ότι πολλοί Γάλλοι έσμιξαν στα βουνά και τους κάμπους της Ελλάδας το αίμα τους με το αίμα των Ελλήνων»**. Και ο Τάσος Βουρνάς, στον 2^{ο} τόμο της ιστορίας της νεώτερης Ελλάδας, γράφει: **«Η ευγνωμοσύνη μας προς τους ευρωπαϊκούς λαούς για τη συμπαράστασή τους θα είναι διαρκής και αιώνια»**.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Καλούμαστε φέτος να γιορτάσουμε τη γενέθλια πράξη της νεότερης Ελλάδας, συμμετέχοντας σε μια τελετουργική αναβίωση, ως συνεχιστές του ένδοξου παρελθόντος της.

Για τους λόγους αυτούς η φετινή επέτειος των 200 χρόνων από την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού και τη δημιουργία του ελληνικού κράτους έχει ιδιαίτερη σημασία. Είναι μια ευκαιρία να αποβάλουμε την εικόνα ενός έθνους συνεχώς εξαρτημένου και διαρκώς απατημένου από ξένες επιρροές, απαλλάσσοντάς το από τις ευθύνες των επιλογών του. Είναι ακόμη μια ευκαιρία να θυμηθούμε από πού ξεκινήσαμε και πού θέλουμε να πάμε. Οφείλουμε ακόμη ως Ελληνες να κάνουμε μια ενδοσκόπηση και έναν απολογισμό, του τί πετύχαμε στα 200 χρόνια ελεύθερου βίου και να λογοδοτήσουμε γι' αυτά που δεν πετύχαμε. Γιατί ο εορτασμός μιας επετείου τότε μόνο έχει νόημα, αν διδαχθούμε από τα επιτεύγματα του παρελθόντος και αποφύγουμε τα λάθη. Κι ακόμη να διαψεύσουμε τον μεγάλο Αλ. Παπαδιαμάντη, όταν πριν 130 χρόνια έλεγε: **«Η Ελλάς ανέκτησε την ανεξαρτησία της για να αποδείξει ότι είναι ανίκανη να αυτοδιοικηθεί»**.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

του Ηλία Νασιάκου

Εκείνοι που έφυγαν

Είναι πράγματι κακό και καταθλιπτικό το γεγονός, ότι το χωριό μας έχασε συνολικά 30 ανθρώπους του, μέσα στο έτος 2020, όπως καταγράφηκαν στην εφημερίδα Μ.Φ. Πολλοί εκ των οποίων δεν τους βάραιναν δα και τα χρόνια, ανήκαν στην ώριμη παραγωγική και χρήσιμη ηλικία και μερικοί ακόμα, ήταν στην ώριμη νεότητα, όπως ο πολύκλαυτος μακαρίτης πλέον Θωμάς Τσιτσιπάς και άλλοι. Αλήθεια βέβαια είναι ότι ο κάθε άνθρωπος που φεύγει, αφήνει δυσαναπλήρωτο κενό και πόνο, αλλά τί να γίνει όμως, η μοίρα των ανθρώπων αυτή είναι και το πεπρωμένον φυγείν αδύνατον.

Ας ευχηθούμε να είναι ελαφρύ το χώμα στο οποίο αναπαύονται και οι οικογένειές τους να προσπαθήσουν να ξεπεράσουν το πένθος τους με λιγότερο το δυνατόν, ψυχικό κόστος.

Θα αναφερθώ βιογραφικά για τα δύο τελευταία στη σειρά αγαπημένα μου και οικεία πρόσωπα, που τα έχω ζήσει και γνωρίσει περισσότερο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ηταν γιός του παππαΓιώργη Σακελλαρίου και εγγονός του παππαΔημήτρη Σακελλαρίου, τον οποίο παππαΔημήτρη είχε διαδεχθεί στην ιερωσύνη ο αδελφός αυτού παππαΘανάσης Σακελλαρίου περίπου την πρώτη Δεκαετία του 1900 και έφυγε το 1939 σε όχι καλή κατάσταση, όπως θυμάμαι τον είχα ιδεί τότε στο χαγιάτι του σπιτιού τους στη γειτονιά μας, να θέλει να κατεβεί ατημέλητος την εξωτερική σκάλα προς την αυλή και έξοδο και να εμποδίζεται έντονα από τη φύλακα εγγονή του Ζωίτσα, μαθήτρια Δημοτικού (κόρη της Ολγας και του Αγγελάκη Παππά), που έφυγε στην Κατοχή.

Λόγω των διαδοχικών παππάδων της ίδιας οικογένειας στο χωριό αναφέρονταν τότε όλοι ως **Παππαδαίοι**: Οπως π.χ. Γιαννάκης παππάς, Αποστόλης παππάς, Κώτσιος παππάς, Λεωνίδας παππάς, Αγγελάκης παππάς και ο Μήτσιος το παππαδάκι.

Το επίθετο Σακελλαρίου παρέμεινε στα χαρτιά ως επίσημο.

Ο παππαΓιώργης, γεννημένος το 1894, στις αρχές της Δεκαετίας του 1930, ενόψει συνταξιοδότησης του θείου του παππαΘανάση, θέλησε να ακολουθήσει την οικογενειακή παράδοση και μάλιστα για να ανεβάσει το επίπεδο, διότι τότε διορίζονταν παππάδες, έστω και να γνώριζαν ανάγνωση, ο ίδιος αποφοίτησε από την Ιερατική Σχολή Αρτας, παρότι είχε ήδη δημιουργήσει με σύζυγο την Αγγελική Νάνου τέκνα: το Χρήστο το έτος 1923, ο οποίος χάθηκε δώδεκα χρονών από σκωληκοειδίτιδα, το Δημήτρη (Μήτσιο) το έτος 1926-2020, το Βασίλη το έτος 1930, ο οποίος χάθηκε μικρός, τη Ζωή και τέλος τη Γεωργία, μετά το δικό του χαμό, που ήταν ακόμα αγέννητη. Στη Σχολή της Αρτας πήγαινε ποδαρόδρομο και επέστρεφε ανάλογα κατά διαστήματα στην οικογένεια.

Την ενθάρρυνση για τη Σχολή, είχε και από το γνωστό τότε Κηροπλάστη και Τροχιστή Ψαλιδιών και Μαχαιριών, περιβόητο Θανασούλα Καφεντζή, τον Ιπποκόμο του Νικολάου Πλαστήρα, που τον ακολουθούσε ανάποδα καβάλα στο άλογο, για να παρατηρεί και τους πίσω κινδύνους !!

Ο Θανασούλας στην αρχή συνόδευε τον παππαΓιώργη, ως παραστάτης για την Αρτα, για να τον μάθει και το δρόμο.

Τελικά χειροτονήθηκε ο παππαΓιώργης, πατέρας του Μήτσιου, αλλά ο θείος του παραεβράδυνε την εκκένωση της έδρας στο χωριό μας και τον διόρισαν έτσι στο χωριό Φράγκο, οπότε οι δυσκολίες και οι αντιξοότητες συνεχίστηκαν, ενώ είχε φθάσει στα όρια η αντοχή του και εν συνδυασμώ και με το χαμό δύο τέκνων του, κατά τις απουσίες του από το χωριό, κλόνισαν σοβαρά την υγεία του και έφυγε και ο ίδιος πρόωρα, χωρίς να πραγματοποιήσει το όνειρό του, να υπηρετήσει στο χωριό μας και αμέσως μετά αυτών των τραγικών συμβάντων τότε, εγκαταστάθηκε στο χωριό μας ο Γεώργιος παππαΖαρκάδας από την Κερασιά, που η σύζυγός του ήταν χωριανή μας, το γένος Ζαχαρή.

Ανέλαβε τότε ο Μήτσιος, ανήλικος, προστάτης της οικογένειας και με αφάνταστες δυσκολίες κατάφερε να τα βγάλει πέρα, πηγαίνοντας μετά το Δημοτικό και στο Σχολαρχείο του Μεσενικόλα με τους Στέλιο Γαλανούλη, Σωκράτη Πολύζο και Μάρκο Τσούλα.

Αργότερα το έτος 1950 άνοιξε στο χωριό μαγαζί και το 1957 μετακόμισε στην Καρδίτσα, ανοίγοντας εμπορικό κατάστημα με τον, γαμπρό στην αδελφή του Ζωή, Αλέκο Κατσίκα, δημιούργησε άριστη οικογένεια με την Ιφιγένεια Σανιδά, παντρεύοντας και την αδελφή του Γεωργία με το Χαράλαμπο Τσούλα.

Το έτος 1970 μετακόμισε στην Αθήνα, όπου στο Νέο Ηράκλειο δημιούργησε νέο ιδιόκτητο μαγαζί και κατοικία.

Το ενδιαφέρον του για το χωριό και τους συγχωριανούς ήταν διαρκές και εντονότατο και υπήρξε εκ των ιδρυτών του Συλλόγου μας με συνεχή πολυετή προσφορά Δεκαετιών.

Ηταν ευγενέστατος, ήπιος, συγκαταβατικός και ακέραιος χαρακτήρας, με σπάνια χαρίσματα. Θα τον θυμόμαστε για πάντα με αγάπη.

Σημείωση

Μέχρι περίπου έως το έτος 1950, τα περιφραγμένα μνήματα των δύο αδελφών ιερέων παππαΔημήτρη και παππαΘανάση Σακελλαρίου, υπήρχαν και τα θυμόμαστε οι υπερήλικες έξω από το Ιερό της πέτρινης παλιάς κεντρικής Εκκλησίας του χωριού μας, περίπου στη θέση της εισόδου του σημερινού Πνευματικού Κέντρου Μορφοβουνίου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΝΙΚ. ΜΑΥΡΑΝΤΖΑΣ

Ηταν γιός του Νικολάου Μαυραντζά, γεννημένος το έτος 1933, γείτονες στο χωριό, το σπίτι τους ήταν στην όχθη του ρέματος, όπου η «Βρύση της Γούρνας». Ο πατέρας του ήταν συνέταιρος με τον επ΄ αδελφή γαμπρό του Μεγαλοκαταστηματάρχη Χρήστο Σκούφη και ο Στέφανος έχει αδελφή την Ιφιγένεια, μεγαλύτερή του και τέσσερους αδελφούς μικρότερους: Γιάννη, Σωτήρη, Χρήστο, που έφυγε πριν χρόνια και το Βασίλη, μικρότερο όλων.

Από προσχολική ηλικία, παίζαμε καθημερινά και κάποια ημέρα στο κυνηγητό, σκοντάφτοντας έπεσε και δάγκωσε τη γλώσσα του, που του έμεινε σημάδι και πολλές φορές αργότερα το σχολιάζαμε γελώντας για τα αίματα και το πολύ κλάμα.

Τη σχολική χρονιά 1941-1942, που δεν λειτούργησε το Σχολείο, λόγω Κατοχής, φυλάγαμε τις κατσίκες μας στη Αμωνίτσα. Μετά το κάψιμο του χωριού τον Ιούνιο 1943 από τους Ιταλούς, η οικογένεια Νίκου Μαυραντζά μετακόμισε στην Καρδίτσα και δεν ξαναδημιούργησε σπίτι στο χωριό, πούλησαν αργότερα και το οικόπεδό τους στον Αποστ. Τσιαντή.

Το 1946, όμως, ξανασμίξαμε ως συμμαθηταί στο Γυμνάσιο Καρδίτσας και μαζί με τον Δωρόθεο Κουσιά, ήμασταν μοναδικοί Βουνεσιώτες Γυμνασιόπαιδες, τη Δεκαετία 1940, προηγηθέντων βέβαια των, ήδη τελειοφοίτων τότε, Αριστοτέλη Γαλανούλη και Σωκράτη Πολύζου, που έμεναν και εκείνοι στην Καρδίτσα.

Το έτος 1952 στην Αθήνα, ο Στέφανος έδωσε εξετάσεις στην Στρατιωτική Ιατρική και ήταν καλά προετοιμασμένος, περίμενε δε και κάποια βοήθεια από τον τότε εν ενεργεία Στρατηγό Πεντζόπουλο.

Εγώ, επίσης, στην Αθήνα για εξετάσεις στο Τεχνικό Σώμα της Αεροπορίας και με περισσότερα προβλήματα.

Δεν κάναμε τελικά τίποτα και ο Στέφανος την επόμενη χρονιά 1953 πέτυχε στη Θεσσαλονίκη στο Φυσικό Τμήμα και τελειώνοντας, δημιούργησαν στην Καρδίτσα **ονομαστό** Φροντιστήριο με τον Αχιλλέα Παλικαρίτη από Μεσενικόλα και άλλους συνεργάτες, Ηρακλή Τέλιο κ.λ.π.

Μετά κάποια χρόνια, παρακολούθησε στην Αθήνα με τη συνάδελφό του και φίλη του Ζωή Μιχολέκου, κατοπινή σύζυγό του, μια δημιουργηθείσα τότε Σχολή «Ραδιοηλεκτρολόγων» στην Αθήνα, που εξομοίωνε τους Φυσικούς με τους Διπλωματούχους Ηλεκτρομηχανολόγους του Ε.Μ.Π. και ως τέτοιοι με βαρείς και διπλούς τίτλους διορίστηκαν ο Στέφανος και η Ζωή στον Ο.Τ.Ε. και είχαν εκεί γρήγορη εξέλιξη μέχρι τις υψηλότερες βαθμίδες της υπηρεσιακής τους ιεραρχίας στη Λάρισα.

Ο Στέφανος, όμως, ως ακέραιος χαρακτήρας και άκαμπτος στην εφαρμογή της Χρηστής Διοίκησης, δεν παρέκλινε με κανένα τρόπο από την προβλεπόμενη νόμιμη αυστηρά υπηρεσιακή λειτουργία και απέκλειε κάθε ρουσφετολογική εξυπηρέτηση.

Ετσι, δημιούργησε δυσφορία σε τοπικούς παράγοντες και θέλοντες να απαλλαγούν, τον εξακόντησαν από Τομεάρχη όντα στη Λάρισα, να βρεθεί Τομεάρχης Βόλου, να εφαρμόσει εκεί τη Χρηστή Διοίκηση. Αυτά πριν το 1981.

Στη συνέχεια η δυσαρέσκεια άρχισε να συσσωρεύεται στους αντίστοιχους παράγοντες για τους ίδιους λόγους, στη νέα περιοχή, οπότε και με την πολιτική αλλαγή τότε, αδημονούντες, τον εξαπέστειλαν στην Αθήνα στα Κεντρικά, που είχαν τόπο συγκέντρωσης των μη συμμορφωθέντων προς τας υποδείξεις, που λέει και το τραγούδι του Θεοδωράκη, διότι όλα τα γουρούνια την ίδια σούρλα έχουν, όπως λέει μία Λαϊκή Παροιμία.

Τέλος πάντων, αφού πέρασαν αρκετά χρόνια ταλαιπωρίας, ξαναγύρισε μετά στη Λάρισα και σμίξανε με τη σύζυγό του Ζωή και από εκεί πλέον μαζί συνταξιοδοτήθηκαν, διαμένοντες πάντα στη Λάρισα.

Η τύχη, όμως, το Στέφανο του επιφύλασσε και χειρότερες εκπλήξεις.

Η σύζυγός του Ζωή, πριν δέκα περίπου χρόνια, άρχισε βαθμηδόν επιδεινούμενη νόσο Αλτσχάιμερ και για κάποια τελευταία χρόνια, ήταν εντελώς στερημένη και νόησης και κινητικότητας και ο Στέφανος την διατηρούσε στο διαμέρισμά τους, υφιστάμενος τα βαριά αυτονόητα, δικασμένος, όπως μου έλεγε σε διπλή καραντίνα, στη συνεχή τηλεφωνική επικοινωνία μας μέχρι την 12-1-2021, διότι την 13-1-2021 έφυγε απρόσμενα, χωρίς προειδοποιητικά συμπτώματα και αναπαύεται ήδη στο Κοιμητήριο Αγίας Παρασκευής Καρδίτσας.

Την ημέρα του 40ήμερου μνημοσύνου του έφυγε και η σύζυγός του Ζωή, για να συνεχίσουν και στην άλλη άγνωστη πορεία, ίσως με καλύτερη τύχη. Η Ζωή αναπαύεται στο Κοιμητήριο του χωριού καταγωγής της, Νυμφαίο Φλώρινας.

Ημασταν συνδεδεμένοι για όλες τις δεκαετίες της ζωής μας, αναβαθμίσαμε τη στενή φιλική σχέση και με συγγενική, διότι βάπτισε και το γιό μου Γιώργο.

Θα τους θυμόμαστε για πάντα με αγάπη.

Σημείωση

Ο Στέφανος αγαπούσε το χωριό και τους συγχωριανούς και όταν τη Δεκαετία του 1970 ο Δημήτριος Τσιαντής, παππούς του τέως Δημάρχου, μου ανέφερε συχνά, ότι πρέπει να ματαγράψουμε οι νεώτεροι τα τραγούδια του διπλού χορού, για να μη χαθούν και ότι ο ίδιος μπορεί να μας βοηθήσει πάρα πολύ, του είπα, ότι γι' αυτό ο καταλληλότερος είναι ο Στέφανος Μαυραντζάς.

Κάποια μέρα μάλιστα στο κατάστημα του Παλαπέλα, βρισκόμενος καλοκαίρι με τον Αποστόλη Κατοίκο και δυο -τρεις άλλους νέους σχετικά τότε, με παρότρυνε ο μπαρμπα-Μήτσος να το στρώσουμε σε ένα τραπέζι, πίνοντας και τραγουδώντας με τον ίδιο διευθύνοντα και έγινε αυτό εκτάκτως και παραδόξως με μεγάλη επιτυχία. Του ξανάπα τότε να επικοινωνήσει με το Στέφανο, που χειρίζεται και τα σύγχρονα μέσα καταγραφής σε κασσέτες και έκτοτε ανέλαβε πρόθυμα ο Στέφανος, δημιουργώντας με τη βοήθεια του Δημητρίου Τσιαντή παππού, αξιόλογη χορωδία με τη συμμετοχή των Δημητρίου Τσιαντή, Λάμπρου Κοντροστέργιου, Σωτήρη Κοντοστέργιου, Αποστόλου Κοντοστέργιου, Φωτεινής Πανταζή (Καρνάβα), Κωσταντίας Κοντοστέργιου, Μαρίας Κατσακιώρη και πάρα πολλών άλλων, οι οποίοι συγκεντρώνονταν στο Δημοτικό Σχολείο για πρόβες στην αρχή, επιλέγοντας και τους προσερχομένους και εξελίχθηκαν έτσι σε αξιόλογη χορωδία καταγραφής των τραγουδιών, όσων και όπως τα θυμόνταν, διασφαλίζοντας τον ήχο και το ρυθμό με άριστη απόδοση και θαυμάσια αποτελέσματα, μέχρι που να ξεχωρίζουν και να αναγνωρίζονται κάποιες πρώτες φωνές, όπως του Λάμπρου Κοντοστέργιου και άλλων.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ...

ΡΙΖΩΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ - ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ

του Αποστόλη Κατοίκου

Τραγούδησε τους καημούς, τους έρωτες, τις πίκρες, τις αδικίες του κόσμου. Φωνή – σύμβολο μιας κοινωνίας που αγωνιζόταν να σταθεί στα πόδια της και αιμορραγούσε από τη μάστιγα της ξενιτειάς, ο Στέλιος Καζαντζίδης τραγούδησε το μόχθο του εργάτη, τον καημό και θυμό του μετανάστη, την αγωνία και τους πόθους των απλών ανθρώπων της δουλειάς. Με τη δυνατή, καθαρή και με σπάνιες αποχρώσεις φωνή του «μίλησε» στις καρδιές τους, ερμηνεύοντας σπουδαία λαϊκά τραγούδια, αλλά και μεγάλες δημιουργίες του Θεοδωράκη, του Λεοντή, του Χατζιδάκη, του Λοΐζου, του Ξαρχάκου. Γνήσιος λαϊκός καλλιτέχνης που θεωρούσε ότι «λαϊκός» τραγουδιστής είναι αυτός που εκφράζει τα προβλήματα, τα παράπονα και τις αγωνίες του απλού κόσμου. Πρέπει να βγάζει από μέσα του πόνο για να απαλύνει τον πόνο αυτών που τον ακούνε. Γιατί, κακά τα ψέματα, λαϊκό τραγούδι σημαίνει «πόνος». Ετσι έλεγε ο ίδιος. Εκείνος από πολύ νωρίς ένιωσε τι σημαίνει πόνος, κοινωνική αδικία, αγώνας για την επιβίωση. Γεννημένος τον Αύγουστο του 1931 στην προσφυγούπολη Νέα Ιωνία της Αθήνας, ο Στέλιος Καζαντζίδης, στην αρχή της εφηβείας του μένει ορφανός από πατέρα. Αναγκάζεται να κάνει όλες τις «δουλειές του ποδαριού», για να ζήσει τη μητέρα του Γεθσημανή και το νεογέννητο αδελφό του Στάθη. Ανάμεσα σε άλλα, δούλευε σαν αχθοφόρος και σαν μικροπωλητής στις αγορές αλλά και στις οικοδομές και σε εργοστάσια της Ν. Ιωνίας. Το 1950 ξεκινά η μεγάλη πορεία του στο τραγούδι, που μας πρόσφερε αμέτρητες επιτυχίες: «Δυο πόρτες έχει η ζωή», «η πρώτη αγάπη», «η κοινωνία με κατακρίνει», «Μαντουβάλα», «Ζιγκουάλα», «Απόκληρος στην κοινωνία», «Είσαι η ζωή μου», «Φεύγω με πίκρα στα ξένα», «Στις φάμπρικες της Γερμανίας», «Καρδιά πληγωμένη» και άλλα. Μέσα σε μια χρονιά, το 1959, το δισκάκι 45 στροφών με τη «Μαντουβάλα» και το «Δυο πόρτες έχει η ζωή», πούλησε 96.000 αντίτυπα, σπάζοντας το ρεκόρ των 45.000 που είχε ως τότε το Γαρίφαλο στ' αυτί, των Χατζηδάκη- Σακελλάριου. Οι πωλήσεις μάλιστα παρέμειναν σε υψηλό επίπεδο, για ακόμα 7-8 χρόνια. Απόλυτος κυρίαρχος στο λαϊκό τραγούδι μέχρι το 1965, ο Καζαντζίδης ερμηνεύει τραγούδια με θέμα κοινωνικό. Τα περισσότερα αναφέρονταν στη μετανάστευση, μιλώντας στις καρδιές των εργατών με «τα μουντζουρωμένα χέρια», όσων γεύονται το «πικρό ψωμί της ξενιτειάς». Τραγουδάει για τα παλικάρια «στις φάμπρικες της Γερμανίας και στου Βελγίου τις στοές», «στον Καναδά στη Βραζιλία και πέρα στην Αμερική». Για τους κατατρεγμένους και καταφρονεμένους στις φτωχογειτονιές, για τον έρωτα, για το χωρισμό, για το άδικο. Ερμηνεύει τραγούδια όλων των μεγάλων δημιουργών της εποχής: Τσιτσάνη, Παπαϊωάννου, Χιώτη, Μητσάκη, Καλδάρα, Δερβενιώτη, Βίρβου, Κολοκοτρώνη, Μπακάλη κ.α., ενώ γράφει και δικά του τραγούδια. Σταθμοί στην πορεία του Στ. Καζαντζίδη και της Μαρινέλλας, υπήρξαν οι συνεργασίες με τους «έντεχνους» δημιουργούς. Από τη δεκαετία του '60 ακόμα, ο Στ. Καζαντζίδης συγκρούστηκε με το κατεστημένο των δισκογραφικών εταιρειών και της νύχτας. Το 1965 παίρνει την απόφαση να μείνει μακριά από τα κέντρα, απόφαση που τήρησε για όλα τα μετέπειτα 35 χρόνια. Από τότε η επαφή του με τον κόσμο γίνεται μόνο μέσα από τους δίσκους 45 στροφών που κυκλοφορούν τακτικά με μεγάλη επιτυχία. Το 1976 και ενώ έχει γνωρίσει μεγάλη επιτυχία με το δίσκο «Υπάρχω», η φωνή του Καζαντζίδη μπαίνει σε καραντίνα για εντεκάμισυ χρόνια, με δικαστικές αποφάσεις. Ο μεθοδευμένος και εξουθενωτικός για το λαϊκό τραγουδιστή πόλεμος από τις δισκογραφικές εταιρείες, τον κρατά έξω από τα στούντιο, στην πιο ώριμη περίοδο της καριέρας του. «Χρόνια ολόκληρα με βασάνιζαν οι εταιρείες. Μου τσάκισαν την ψυχολογία» έλεγε. Την τελευταία πενταετία τραγούδησε έργα σε ποντιακή γλώσσα, που αγαπήθηκαν από τον ποντιακό ελληνισμό, ο τραγουδιστής που αποτέλεσε λαϊκό θρύλο για το μεγαλύτερο κομμάτι του ελληνικού λαού. Πέθανε το 2001.

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

του Ηλία Αναστ. Κυρίτση

Εδώ και πολλά χρόνια, είχα την τύχη να διαβάσω σε κάποια εφημερίδα, ένα άρθρο μιας καθηγήτριας φιλολογίας. Δεν θυμάμαι το όνομα της αρθρογράφου, ούτε το χρόνο δημοσίευσης του άρθρου. Εκείνο που μου έκανε εντύπωση, ήταν η επιμονή της ότι η ιστορία που περιέγραφε ήταν απόλυτα αληθινή. Φιλόλογος καθώς ήταν, διέθετε και αρκετά σπουδαίο λογοτεχνικό ύφος, έτσι που η ανάγνωσή του ήταν πολύ ευχάριστη. Θυμάμαι ότι προσπάθησα να το αποκόψω απ' την εφημερίδα και να κρατήσω το απόκομμα σε ασφαλές μέρος. Απ' την πολλή προσπάθειά μου όμως να το περισώσω, δεν θυμάμαι κι εγώ ακριβώς πού το είχα καταχωνιάσει, με αποτέλεσμα αντί να το σώσω, να το έχω χάσει πια οριστικά. Επειδή όμως πιστεύω πως άξιζε τον κόπο να γίνει ευρύτερα γνωστό, θα προσπαθήσω με το δωρικής λιτότητας γραφτό μου ύφος, να τολμήσω «να το αναδιηγηθώ». Η ιστορία έχει ως εξής:

Κάπου στα Ζαγοροχώρια της Ηπείρου (δεν αναφέρει συγκεκριμένο χωριό ή τοποθεσία), κάποιος χωρικός βγήκε προς το βουνό, για κάποια αγρο(το)δασική ή άλλη δουλειά (ίσως κυνήγι). Στα άγρια αυτά βουνά και φαράγγια με τους απότομους βράχους, διαβιούν αετοί, γύπες, γεράκια και λογής - λογής ορνεοειδή.

Κάποια στιγμή συνάντησε μπροστά του μια αετοφωλιά, που είχε μέσα έναν νεοσσό. Χωρίς να πολυσκεφτεί - δεν χάνει χρόνο - και αρπάζει μαζί του τον νεοσσό. Ο νεοσσός αντέδρασε κρώζοντας φοβισμένα. Ομως ο αετός - που το πιθανότερο είναι να ήταν αετίνα - που δεν είχε ξεφύγει και πολύ μακριά απ' τη φωλιά της, για αναζήτηση τροφής, πήρε καταπόδι τον χωρικό κρώζοντας μανιωδώς και απελπισμένα, για την απελευθέρωση του νεοσσού. Ο χωρικός προχωρούσε προς το χωριό του ακάθεκτος και μάλιστα χαρούμενος για το τρόπαιό του, υπολογίζοντας πως ο νεοσσός θα αποτελούσε ένα πρώτης τάξεως παιχνίδι, για τον μόλις νεογέννητο γιό του. Φτάνοντας στο σπίτι του στο χωριό, εξασφάλισε στο εσωτερικό του σπιτιού του τον νεοσσό και βγήκε στην αυλή να χαρεί, να καμαρώσει και να νταντέψει τον νεογέννητο γιό του, που η μάνα του τον είχε τοποθετήσει πάνω σ ένα κρεβάτι, μέσα στο μπισίκι (λίκνο). Στο μεταξύ η αετίνα που στεκόταν αμετακίνητη πάνω σ ένα κοντινό φράχτη, έκρωζε όλο και πιο έντονα, όλο και πιο περίλυπα - για πολύ ώρα - χωρίς κανένα αποτέλεσμα και χωρίς καμιά ελπίδα.

Σε κάποια χρονική στιγμή που ο χωρικός πήγε να πιει νερό, η αετίνα εφορμά στην κούνια του παιδιού και το αρπάζει στα νύχια της, κατευθυνόμενη προς τη φωλιά της. Ο χωρικός και η γυναίκα του τα έχασαν, στο κλάμα του μωρού, μένοντας αποβλακωμένοι, σ' αυτό το θέαμα. Μετά από κάποια ώρα η αετίνα ξαναγύρισε, συνεχίζοντας να κρώζει σπαρακτικά. Τότε η μάνα του παιδιού απευθυνόμενη στο σύζυγο του λέει: Ετσι κι αλλιώς, το παιδί μας χάθηκε, σίγουρα θα το έχουν κατασπαράξει οι αετοί. Πέταξέ το αυτό το παλιο-πουλί, να μην το βλέπω κάθε τόσο και σπαράζει η καρδιά μου. Ετσι ακριβώς και έκανε ο χωρικός.

Μόλις πέταξε το πουλί, το παρέλαβε στα νύχια της η αετίνα και έφυγε καταχαρούμενη προς τη φωλιά της. Δεν πέρασε πολύ ώρα και η αετίνα επανήλθε, κρατώντας στα νύχια της το παιδί. Το απίθωσε μέσα στο μπισίκι, σώο, υγιές και αβλαβέστατο όπως ακριβώς το είχε παραλάβει.

Ο καθένας μας καταλαβαίνει την ανείπωτη χαρά αυτών των γονιών!!!

Το άρθρο είχε τίτλο: ΟΤΑΝ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ.

(ΣΧΟΛΙΟ: Δεν θα είχαν κάποιοι από αυτούς που κυβερνούν τον κόσμο, έστω το μισό μυαλό της αετίνας, αντί να εξολοθρεύουν λαούς ολόκληρους; Τουλάχιστον να είχαν το μυαλό μιας κότας, η οποία κότα κλωσσάει τα αυγά της, με σκοπό να αυγατίσει τη ζωή και όχι να την καταστρέψει, όπως αυτοί οι κύριοι).

ΙΣΩΣ ΞΕΧΑΣΜΕΝΑ,
ΑΛΛΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ,
ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΜΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σήμερα θα αναφερθώ σε δύο εντελώς ξεχασμένες δραστηριότητες που λάμβαναν χώρο στο χωριό μας.

Στην επίκληση βροχής σε εποχές ανομβρίας και στην επιβράβευση κάποιου που σκότωνε κάποιο λύκο που απειλούσε τα ζώα που ήταν πολυάριθμα τότε στον τόπο μας και συνέβαλαν στην επιβίωση του πληθυσμού του. Κάθε φορά όταν κάποιος σκότωνε κάποιο Λύκο, έβγαζε το τομάρι του, το τέντωνε σε ένα μεγάλο ξύλο και περιερχόταν τα σπίτια του χωριού και των γειτονικών χωριών με παρέα συνήθως δύο ατόμων. Αυτός δεν έπρεπε να είναι οπωσδήποτε χωριανός. Οι νοικοκυραίοι κι οι νοικοκυρές τον επαινούσαν για την πράξη του αυτή και του έδιναν γεννήματα, γιατί τότε χρήματα δεν υπήρχαν για να του δώσουν. Εγώ προσωπικά το έζησα αυτό πολύ μικρός μια φορά και το θυμάμαι σαν όνειρο. Μου φαίνεται ότι ήταν σιαπανήσιοι. Κι όπως τυχαία συμβαίνει, μου ήρθαν αυτά τα δύο συμβάντα στο μυαλό, άρχισα να ρωτάω τους μεγαλύτερους στην ηλικία και θεώρησα χρέος μου να σας τα ενεθυμήσω στους συνομήλικους και να τα γνωρίσω στους νεότερους. Επίσης πέρα από την περιφορά των εικόνων γινότανε παλιότερα συχνά επικλήσεις βροχής και χοροί της βροχής και στο χωριό μας. Το έθιμο της Βερβερίτσας Μπερμπερίτσα. Στο δρώμενο αυτό λάμβαναν μέρος παιδιά η κατά άλλες μαρτυρίες γυναίκες ντυμένες με κουρελιασμένα ρούχα και σκεπασμένοι με φρέσκα κλαδιά Φρουξυλιάς σε μορφή φορέματος η φουστανέλας κατ' άλλους. Γυρίζαν κι αυτές οι ομάδες το χωριό σπίτι προς σπίτι και έπαιρναν από τους χωριανούς ότι ο καθένας μπορούσε να δώσει. Αυτοί τους ράντιζαν με νερό κι εκείνοι τινάζονταν πέφτοντας οι στάλες ως μορφή βροχής στο έδαφος. Κορίτσι ήταν συνήθως ο κεντρικός ήρωας, κρατούσαν δε στα χέρια τους λαγήνια με νερό και γύριζαν τις γειτονιές τραγουδώντας και χορεύοντας το τραγούδι της βροχής, το τραγούδι της βερβερίτσας.

Βηρβηρίτσα πηρπατεί,
πηρπατεί και διαλαλεί
του Θειό παρακαλεί.
Θέ μου, ρίξε νια βρουχή,
νια βρουχή πουλά καλή,
για να γέν' τα στιάρια
και τα καλαμπόκια,
να γιέν κι τα γλυκά κρασιά,
να τα πιούμ την πασχαλιά
να τα πιούμ την πασχαλιά
με τα κόκκινα τ αυγά
κι τα σουβλιστά τ' αρνιά.

Νομίζω ότι υπάρχει και συνέχεια λίγο ξεδιάντροπη για την περίπτωση μη ερχομού της βροχής, αλλά βρίσκομαι στο ψάξε ακόμα.

Χοροί και προσευχές για βροχή με τη μια ή με την άλλη μορφή βρίσκονται ουσιαστικά σε όλους τους αρχαίους λαούς, και οι Ελληνες δεν αποτέλεσαν εξαίρεση. Από τις πολλές τους τελετουργίες, μία που ήταν ιδιαίτερα δημοφιλής ανάμεσα στους αγρότες ήταν η Βερβεριίτσα η Μπηρμπηρίτσα, όνομα που προέρχεται από τη λέξη παπαρούνα, περπερούνα, πρόκειται για μια παράκληση, αίτηση, στους αρχαίους θεούς για «καλές αρκετές και σιγανές βροχές».

Η περπερούνα είναι απλώς η κόκκινη παπαρούνα η οποία φυτρώνει σε όλη την ύπαιθρο στην Ελλάδα με τον ερχομό της άνοιξης. Αλλά η άνοιξη είναι επίσης και ο πρέπον καιρός για να πέσουν οι βροχές έτσι ώστε να υπάρχει άφθονη σοδειά το φθινόπωρο. Εάν δεν πέσει βροχή, αυτό μπορεί να σημάνει καταστροφή για τους αγρότες και πείνα για τον πληθυσμό. Για να ικετεύσουν λοιπόν τους θεούς ζητώντας την εύνοιά τους και την ευλογία τους οι αγρότες στα χωριά, όπως και στο χωριό μας, έκαναν την τελετουργία της περπερούνας Βερβερίτσας με αναμενόμενο μελλοντικό αντίκρισμα το δώρο της βροχής.
Σαν αντιπρόσωπο για την έκκληση για το έλεος των θεών, συνήθως διάλεγαν ιδιαίτερα κάποιο ορφανό κορίτσι, κάτι που σε άλλες τελετές τα ορφανά κρατούνταν παράμερα, κάτι που το έζησα ως ορφανός κι εγώ ο ίδιος, μακριά από τα κυρίως πρόσωπα, νύφη γαμπρό σε γάμους, η σε αβάφτιστα πριν τη βάφτιση στα βαφτίσια ή από τους αρραβωνιασμένους στους αρραβώνες κ.λ.π..

Σύμφωνα με την παράδοση, η Βερβερίτσα ήταν το σύμβολο της ανθισμένης γης. Για να ικανοποιηθεί η δίψα της λοιπόν, έτσι ώστε να δώσει σοδειά η γης, πήγαινε η ομάδα από σπίτι σε σπίτι, τραγουδώντας δυνατά το τραγούδι που άνωθεν παραθέτω.

Μέχρι περίπου τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, το έθιμο της Βερβερίτσας ασκούνταν πλατιά κι αυτούσιο σε όλη την Ελλάδα και στο χωριό μας φυσικά. Κατά ομολογία της θείας μου της Ζωής Μανώλη και της Ελένης Κοτούλα, Νάνου, γελώντας μου είπαν, ξέρς ανηψιέ, ιέβρηχει πράγματι μητά.
Τούτο το έθιμο παρατηρήθηκε σε διάφορες περιοχές της Θεσσαλίας και της χώρας μας γενικότερα κάτω από μια ποικιλία παρόμοιων ονομάτων, όπως είναι παπαρούνα, περπερίτσα, βερβερίτσα. Αυτό το παμπάλαιο έθιμο σε πολλές περιοχές, όπως και σε μας, αντικαταστάθηκε από τελετουργίες επιδοκιμασμένες από την εκκλησία για τον ίδιο σκοπό. Η Βερβερίτσα αντικαταστάθηκε από τις άψυχες εικόνες. Η παράδοση, σε ανάμιξη με τη μαγεία, τη δεισιδαιμονία, και τη θρησκεία είναι βαθιά ριζωμένη στη ζωή των ανθρώπων ακόμη και στις λεγόμενες χριστιανικές ή μη χώρες.

Σήμερα μπορούμε εξ αποστάσεως κυρίως να μιλάμε για αυτά τα αρχαίγονα στοιχεία του λαϊκού μας πολιτισμού, όμως δεν επιτρέπεται κατά τη γνώμη μου να μην τα μεταφέρουμε, ως κομμάτια της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, στους νεότερους.

Εύχομαι υγεία σε όλους
Καλαντζής Δημήτριος
Βερολίνο

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
Κώστας Καφαντάρης (καπετάν Νικηταράς) ο Πρωταντάρτης των Αγράφων

του Αγαπητού - Κυρίτση Δημήτρη

Ο Κώστας Καφαντάρης που το όνομα του έγινε θρύλος τα χρόνια της κατοχής, ήταν ένα από τα εννέα παιδιά (6 αγόρια και 3 κορίτσια) του Βασίλη Καφαντάρη εμπόρου δερμάτων, με κατάστημα στην Καρδίτσα και της Ελένης Παϊζάνου από τον Μεσενικόλα. Γεννήθηκε το 1909.Τα παιδικά του χρόνια τα πέρασε στην Καρδίτσα, όπου τελείωσε τις γυμνασιακές του σπουδές. Αριστος μαθητής, δραστήριος και πολύ τολμηρός. Τα μαθητικά του χρόνια συνδέονται με μεγάλους κοινωνικοπολιτικούς αγώνες της αγροτιάς. Ο νεαρός Καφαντάρης προερχόμενος από δημοκρατική οικογένεια συμμετέχει και πρωτοστατεί στο μαθητικό κίνημα και λαμβάνει μέρος στα αγροτικά συλλαλητήρια. Στην Καρδίτσα οι συναγωνιστές του τον αποκαλούσαν «Σταμπολίνσκι» από το όνομα του Βούλγαρου αγροτιστή ηγέτη με διεθνή φήμη. Στα μαθητικά του χρόνια κινείται στο πολιτικό χώρο του Αγροτικού Κόμματος Ελλάδος - ΑΚΕ.

Το 1930 τελειώνει το γυμνάσιο και εγγράφεται στην Νομική Αθηνών. Το 1936 παίρνει το πτυχίο του χωρίς ποτέ να ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου.

Από το πρώτο έτος της φοίτησης του στη Νομική διαπίστωσε ότι με το ΑΚΕ δεν μπορούν να γίνουν ριζικές κοινωνικοπολιτικές αλλαγές απαραίτητες για την ανάπτυξη της Ελλάδος προς όφελος του εργαζόμενου λαού, όπως αυτός οραματιζόταν. Αποφασίζει, με την προτροπή του συμφοιτητή και συγχωριανού του Ηλία Γαννάκου, την πολιτική του μετεγκατάσταση στο ΚΚΕ. Η μεγάλη πολιτική του δράση, η ευρύτατη ιδεολογική του κατάρτιση, η ρητορική του δεινότητα και η εμπειρία του στην κομματική οργάνωση και ιδιαίτερα σε συνωμοτική δράση τον καταξιώνουν γρήγορα σε σημαντικό στέλεχος του ΚΚΕ. Το 1936 μετά την κήρυξη της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου από τον Ι. Μεταξά με εντολή της ηγεσίας του ΚΚΕ πηγαίνει στο Βόλο με σκοπό να διερευνήσει την κατάσταση που δημιουργήθηκε από μια σειρά κτυπημάτων που δέχτηκε η οργάνωση του ΚΚΕ Βόλου. Ο Καφαντάρης με την καθημερινή του δράση και τις συνεχείς συναντήσεις και συσκέψεις με στελέχη της οργάνωσης, εκτέθηκε πολύ και το 1937 πιάστηκε από την ασφάλεια του Βόλου. Στην ασφάλεια βασανίστηκε πολύ και αναγκάστηκε να κάνει δήλωση. Μετά την δήλωση του αποφυλακίστηκε, αλλά διαγράφτηκε από μέλος του κόμματος. Παρά όμως την διαγραφή του η πίστη του στον αγώνα δεν τον εμπόδισε να συνεχίσει την παράνομη δράση του.

Η κατοχή τον βρίσκει στο Βόλο. Οι συνθήκες διαβίωσης και δράσης γίνονται πολύ δύσκολες. Μετακομίζει στην Καρδίτσα. Η διαγραφή του δυσχεραίνει την δράση του μέσα από το ΚΚΕ, γιατί οι σύντροφοι του αποφεύγουν κάθε επαφή μαζί του. Οι Ιταλοί με καταλόγους αριστερών, που παίρνουν στα χέρια τους από Ελληνες συνεργάτες τους, αρχίζουν συλλήψεις, τρομοκρατία, εκτελέσεις και άγριο κυνηγητό για την συλλογή όπλων στην πόλη και στην ύπαιθρο. Πολλοί πατριώτες για να σωθούν καταφεύγουν στα βουνά. Τα όρια δράσης του Καφαντάρη περιορίζονται και τότε θα καταφύγει στο χωριό της καταγωγής του, το Βουνέσι.

Στο Βουνέσι ο Καφαντάρης είχε πολλούς πιστούς φίλους. Ηταν γνωστός και αγαπητός γιατί από μικρός τα καλοκαίρια παραθέριζε στο πατρικό του χωριό. Διέμενε φιλοξενούμενος στο σπίτι του Βασίλη Νασιάκου, που νοίκιαζε ο γαμπρός απ' αδερφή Νταλαγιώργος.

Τρεφόμενος από συγγενείς και φίλους και γυρίζοντας από καλύβα σε καλύβα θα ξεκινήσει, από την πρώτη μέρα που βγήκε στο βουνό, την αντιστασιακή και πολιτική του δράση. Το Βουνέσι γίνεται ορμητήριο για την πραγμάτωση των στόχων του. Αλωνίζει με απόλυτη μυστικότητα όλα τα χωριά της περιοχής. Συναντά και στρατολογεί εμπίστους φίλους, συντρόφους αλλά και απλούς ανθρώπους που φλέγονται από πατριωτισμό και δέχονται να μπουν στην οργάνωση αγώνα κατά των καταχτητών. Δημιουργεί πυρήνες στα περισσότερα χωριά. Συγκεντρώνει όπλα και δημιουργεί αντάρτικη ομάδα η οποία κάνει την πρώτη εμφάνισή της τον Σεπτέμβριο του 1942 στην Καστανιά.

Τον Οκτώβριο του 1942 θα του ανατεθεί επίσημα από το ΚΚΕ η δημιουργία και η αρχηγία της αντιστασιακής ομάδος στην περιοχή των Αγράφων με το όνομα Καπετάν Νικηταράς.

Τον Φεβρουάριο του 1943 με την ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ γίνεται μέλος του αρχηγείου Δυτικής Θεσσαλίας.

Στις 2 Μαρτίου 1943, παρά την διαφωνία του με τον Κώστα Καραγιώργη για τον αφοπλισμό του Κωστόπουλου, τελικά οργανώνει και πραγματοποιεί μαζί με τον Μπουκουβάλα στο Βουνέσι τον αφοπλισμό με απόλυτη επιτυχία.

Στις 12-3-1943, με την αποχώρηση των Ιταλών από την Καρδίτσα, εισέρχεται στην ελεύθερη πόλη επικεφαλής των ανταρτών, όπου και εκφωνεί βαρυσήμαντο λόγο. Η Καρδίτσα θα παραμείνει ελεύθερη μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1943 που καταλαμβάνεται από τους Γερμανούς.

Με την ίδρυση του ταχτικού ΕΛΑΣ την άνοιξη του 1943 θα αναλάβει καπετάνιος τάγματος, όπου θα παραμείνει μέχρι το τέλος της κατοχής.

Μετά την απελευθέρωση διαφωνεί με την συμφωνία της Βάρκιζας και περνά στην παρανομία. Καταφεύγει και κρύβεται στα Χάσια.

Στις 18-1-1946 καλείται να δικαστεί στην Καρδίτσα μαζί με τους Αγγελο Παπαϊωάννου, Σωτήρη Μίχο ή Ζαχαριά, Περικλή Παπαδημητρίου ή Ιταμο, Ηλία Καφαντάρη κ.α. Η δίκη αφορούσε την εκτέλεση από τον ΕΛΑΣ στο Βουνέσι στις 3-3-1943, μετά τον αφοπλισμό του Κωστόπουλου, των Βιλαέτη Δ., Μάργαρη Κ. Τσιχλάκη. Στην δίκη δεν παρέστησαν οι κατηγορούμενοι, οι οποίοι καταδικάστηκαν ερήμην. Εξακολουθεί να παραμένει στην παρανομία.

Με την έναρξη του Εμφυλίου την άνοιξη του 1946 επιστρέφει στην περιοχή της Καρδίτσας και ιδρύει την πρώτη Ομάδα Ενοπλων Καταδιωκομένων Ανταρτών (ΟΕΚΑ) με 17 παλιούς του συναγωνιστές με έδρα την Απιδιά, με στόχο το κτύπημα των «Εθνικών Ομάδων» που δρούσαν στην περιοχή.

Το καλοκαίρι του 1946 με την διάλυση των ΟΕΚΑ και την δημιουργία ανταρτικών Συγκροτημάτων, αναλαμβάνει διοικητής του Ανατολικού Συγκροτήματος στην περιοχή των Αγράφων και προσπαθεί να οργανώσει και να μαζικοποιήσει το αντάρτικο κίνημα. Οι προσπάθειές του δεν θα φέρουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και στις αρχές του 1947, με την ίδρυση του Δημοκρατικού Στρατού, θα πραγματοποιήσει βίαιες επιστρατεύσεις νέων από τα χωριά της Νεβρόπολης, με πρώτο χωριό το Βουνέσι, απ' όπου επιστράτευσε στις 6-1-1947 40 νέους.

Το προηγούμενο βράδυ της επιστράτευσης 5-1-1947 με απόφαση του Αρχηγείου των ανταρτών εκτελέστηκαν από το Βουνέσι ο Θωμάς Τουλιάς και τα αδέλφια Κώστας και Αριστείδης Κυριαζής.

Το τέλος του Νικηταρά

Αρχάς Φεβρουαρίου του 1947 το Αρχηγείο Θεσσαλίας του Δημοκρατικού Στρατού μεταφέρεται στο Νεοχώρι. Ο Νικηταράς που ήταν επικεφαλής του αρχηγείου Δ. Αγράφων καθαιρείται και στέλνεται στο Αρχηγείο του Κόζιακα χωρίς να κατέχει καμιά υπεύθυνη διοικητική θέση. Η δυσμενής αυτή μετάθεση του οφείλονταν στο γεγονός ότι έχασε το λαϊκό έρεισμα που είχε την περίοδο της Εθνικής Αντίστασης, λόγω των βίαιων επιστρατεύσεων που πραγματοποίησε στην περιοχή της Νεβρόπολης, το φόνο του μαυροσκούφη Θωμά Τουλιά, την σκληρή στάση που κράτησε απέναντι σε πρώην συναγωνιστές του, οι οποίοι δεν τον ακολούθησαν στο δεύτερο αντάρτικο, αλλά και σε ένα εσωτερικό ξεκαθάρισμα στελεχών των Ζαχαριάδη-Καραγιώργη στο Δημοκρατικό Στρατό. Ο Νικηταράς ανήκε προπολεμικά στους Αρχιομαρξιστές. Είχε διαφωνίες με κορυφαίες επιλογές της ηγεσίας του ΚΚΕ, όπως τον Αφοπλισμό του Κωστόπουλου, την Συμφωνία της Βάρκιζας, το «Μακεδονικό Ζήτημα». Οι πολιτικές του θέσεις ταυτίζονταν με αυτές του Αρη Βελουχιώτη.

Στις 13 Απριλίου του 1947 στην εφημερίδα «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» του Νομού Τρικάλων αναγράφεται η είδηση ότι «ΕΦΟΝΕΥΘΗ Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ από άλλον καπετάνιο συνεπεία λογομαχίας». Την είδηση για τον φόνο του Νικηταρά κάνει ένας αντάρτης του ΔΣΕ, ο οποίος παραδόθηκε κατά την διάρκεια των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων του Εθνικού Στρατού στην περιοχή του Κόζιακα την άνοιξη του 1947. Η εφημερίδα γράφει συγκεκριμένα «Ετερος παραδοθείς συμμορίτης υποστηρίζει επίσης ότι ο Καπετάν Κόντος (εννοεί τον Φόντα) εφόνευσε τον καπετάν Νικηταρά κατά την διάρκεια λογομαχίας, διότι ο τελευταίος είχε προ καιρού στο χωριό Λεπενίτσα φονεύσει τον τέως υπασπιστήν του Αρη Βελουχιώτη ονόματι Τολιάν».

Για την δολοφονία του Νικηταρά ο Κ. Κατσής στο βιβλίο του σελίδα 384 αναφέρει σχετικά:

«Από την προσωπική μου αντίληψη οι πρώτες υποψίες για τον παραγκωνισμό και την μελλοντική τύχη του Νικηταρά άρχισαν να εμφανίζονται απ' το Φλεβάρη του 1947, από την πρώτη κιόλας ημέρα που ήρθε στο Νεοχώρι της Νεβρόπολης το Αρχηγείο Θεσσαλίας.

Από αυτή τη μέρα ο καταξιωμένος αυτός ανταρτοκαπετάνιος παραμερίζεται, μένει χωρίς υπεύθυνη διοικητική θέση, τον πήραν για τα μάτια στη διάθεση του Αρχηγείου Θεσσαλίας. Το μέτρο αυτό δεν ήταν απλώς μία προσωρινή υποβάθμιση του Νικηταρά, αλλά θα πρέπει να θεωρείται σαν αρχή μιας αλυσίδας για μελλοντική τραγική έκβαση της τύχης του.

Ας δούμε όμως τι είναι απόλυτα εξακριβωμένο απ' τα γεγονότα που επακολούθησαν. Ο Νικηταράς ακόμα από το Φλεβάρη μετατίθεται στη διάθεση του Αρχηγείου Κόζιακα. Οταν έφθασε στον καινούργιο προορισμό του δεν του ανατίθεται κάποια υπεύθυνη διοικητική θέση.

Στα τέλη του Μάρτη του 1947, τρείς αξιωματικοί απ' το Αρχηγείο του Κόζιακα, ο Νικηταράς, ο Απόστολος Κοσιάνσας και ο Νίκος Φόντας τις πρωινές ώρες ξεκίνησαν από το Περτούλι να πάνε για αναγνώριση στα υψώματα του χωριού Τύρνας.

Τις απογευματινές ώρες επέστρεψαν από την αποστολή μονάχα οι δύο ο Α. Κοσιάνσας και ο Ν. Φόντας και οι οποίοι ανέφεραν στη διοίκηση του Αρχηγείου Κόζιακα, ότι κατά τη διάρκεια αυτής της αναγνώρισης έπεσαν σε εχθρική ενέδρα στην οποία σκοτώθηκε ο Νικηταράς. Τα πυρά αυτών των χαριστικών βολών τα άκουσαν και τα επιβεβαίωσαν αρκετοί αυτόπτες μάρτυρες αντάρτες που βρίσκονταν στο Περτούλι.

Το γεγονός ότι ο Νικηταράς σκοτώθηκε στα τέλη του Μάρτη 1947 στο μέρος αυτό του Κόζιακα και σε ένα τέτοιο περιστατικό είναι απόλυτα εξακριβωμένο.

Ωστόσο το περιστατικό αυτό όπως έλαβε χώρα συγκεντρώνει μια σειρά από υποψίες. Γίνεται ανεξήγητο πως αυτοί οι τρείς αξιωματικοί του Α.Κ., ξεκίνησαν για μια τέτοια αποστολή χωρίς να έχουν μαζί τους κάποια φρουρά ασφαλείας και μάλιστα χωρίς ούτε ένα σύνδεσμο. Αυτό το γεγονός δεν μπορεί να μην προκαλεί υποψίες. Οι υποψίες αυτές έρχονται να ενισχυθούν με τις φήμες που στη συνέχεια διαδόθηκαν ανάμεσα στους αντάρτες ότι ο Νικηταράς εξοντώθηκε με εντολή του κόμματος, που αυτό σήμαινε ότι τα πυρά αυτά που ακούστηκαν δεν προέρχονται από εχθρική ενέδρα. Θα πρέπει να προστεθεί ακόμα ότι η φήμη για μια τέτοια έκβαση της τύχης του Νικηταρά στην πορεία άρχισε να παίρνει πιο συγκεκριμένη έκφραση και να παρουσιάζεται με δύο πιθανές εκδοχές. Η πρώτη μιλούσε ότι ο αγωνιστής αυτός βρισκόταν σ' απόσταση από το οικογενειακό περιβάλλον του Λ., ενώ η άλλη ότι εντολή για την εκτέλεσή του δόθηκε από τον Κώστα Καραγιώργη που από παλιά αντιδικούσε τον Νικηταρά.

Αν και όσα αναφέρονται χτίζονται πάνω σε υποθετική βάση και δεν είναι επιβεβαιωμένα με κάποιες αποδείξεις, ωστόσο το γεγονός αυτό σαν μια τέτοια εκδοχή δεν μπορείς να την αποκλείσεις. Και οι δύο συναγωνιστές που είχαν βρεθεί στο περιστατικό, ο Α. Κοσιάνσας και ο Ν. Φόντας, δεν υπάρχουν στη ζωή, έπεσαν στα πεδία των μαχών χωρίς να αφήσουν κάποιο επίσημο γραπτό».

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΤΟΥ - ΚΥΡΙΤΣΗ ΔΗΜΗΤΡΗ
Οποιος από τους συγχωριανούς επιθυμεί να προμηθευτεί
το βιβλίο του Αγαπητού Κυρίτση Δημήτρη
ΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ (ΒΟΥΝΕΣΙ) ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ - Ο ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
μπορεί να τηλεφωνεί στο
6944593393 και θα του αποσταλεί **δωρεάν**.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ ΤΟΥ ΝΤΑΗΡΑΓΑ

του Γ. Βασιλούλη - gvasiloulis@gmail.com

Τα επακόλουθα της πανδημίας

«Ουδέν κακόν αμιγές καλού» έλεγαν οι σοφοί πρόγονοί μας. Ετσι λοιπόν η πανδημική κρίση έχει και τα καλά της. Είναι σε όλους μας γνωστό το μπάχαλο που επικρατούσε στη δημόσια διοίκηση. Η πανδημία ήρθε να μας επιβεβαιώσει πως μια εκκρεμότητα δεκαετιών εξελίχθηκε σε αναγκαιότητα.

Εχω ξαναγράψει στο παρελθόν για τον υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκο Πιερρακάκη. Και ακόμη ότι, το μάστερ ηλεκτρονικής του Χάρβαρντ το αξιοποίησε κατά τον καλύτερο τρόπο. Δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω αν υπήρχε εξαρχής στο σχεδιασμό της κυβέρνησης η ηλεκτρονική εφαρμογή στις δομές της δημόσιας διοίκησης. Είναι όμως σίγουρο πως η επιδημία την επιτάχυνε και μετέτρεψε μια κρίση σε επιταχυντή προόδου σε διαφορετικά επίπεδα. Οσοι είχαν μπει στην εφαρμογή της άυλης συνταγογράφισης και την επόμενη ημέρα έναρξης των εμβολιασμών έλαβαν στο κινητό τους μήνυμα με την ακριβή ημέρα, ώρα και τόπο εμβολιασμού τους, πήραν μια γεύση της επαναστατικής αυτής ηλεκτρονικής εφαρμογής. Με την gov.gr, συνηθέστερες συναλλαγές, όπως εξουσιοδοτήσεις, υπεύθυνες δηλώσεις, δημοτολογικά πιστοποιητικά, ληξιαρχικές πράξεις, διπλώματα οδήγησης, είναι ορισμένες από τις διαδικασίες που μέχρι πριν ένα χρόνο απαιτούσαν φυσική παρουσία σε κάποια υπηρεσία και πλέον ολοκληρώνονται μέσα σε ελάχιστα δευτερόλεπτα από όπου και αν βρισκόμαστε. Ακόμη και οι πρωτοεμφανιζόμενες εφαρμογές στην τηλε-εργασία και την τηλε-εκπαίδευση. Ελπίζουμε παρόμοιες εφαρμογές να επεκταθούν και σε άλλους τομείς της δημόσιας διοίκησης, όπως για παράδειγμα, όπως λέγεται, με ένα κλικ από το κινητό μας θα μπορούμε να κάνουμε μια μεταβίβαση ακινήτου, χωρίς την ταλαιπωρία πολλών ημερών αλλά και μηνών πολλές φορές, για τη συγκέντρωση των απαραίτητων δικαιολογητικών. Θα μου πει κάποιος από τους παλιότερους, καλά μας τα λες, αλλά μπορούμε εμείς να ασχοληθούμε με τους υπολογιστές; Θα πρότεινα στους συνομήλικούς μου συνταξιούχους να προσπαθήσουν, είναι απλό αλλά και χρήσιμο εργαλείο για την καθυστέρηση του αλτσχάιμερ. Εξάλλου όλο και κάποιο νέο παιδί με γνώσεις ηλεκτρονικής θα υπάρχει στο σπίτι.

Με χαρά υποδεχόμαστε στις στήλες της εφημερίδας μας τα κείμενα δύο αξιόλογων συγχωριανών μας του **Αποστόλη Κατοίκου** και του **Ηλία Κυρίτση** που και παλιότερα υπήρξαν αρθρογράφοι της. Ο πρώτος στο πρόσφατο παρελθόν, ο δεύτερος στο απώτερο. Ελπίζουμε και ευχόμαστε να συνεχίσουν να εμπλουτίζουν την εφημερίδας μας με τα αξιόλογα άρθρα τους. Επίσης ο ταμίας μας **Νίκος Πάζιος** μας παρουσίασε στο προηγούμενο φύλλο ένα δείγμα του ποιητικού του ταλέντου.

Ευχαριστούμε τον Ολύμπιο στρατηγό **Αντώνη Αγγελόπουλο** για τα καλά του λόγια που γράφει σε άλλη στήλη για το χωριό μας και τον περιμένουμε κάποιο καλοκαίρι να τον φιλοξενήσουμε. Πρόκειται για αξιόλογο άνθρωπο που ανέβηκε ως τις ανώτερες βαθμίδες της υπηρεσίας του εκπροσωπώντας πολλές φορές τη χώρα μας στο εξωτερικό σε υπηρεσιακές αποστολές. Ασχολείται επιπλέον με τη λαογραφία και το δημοτικό τραγούδι.

Κι άλλες απώλειες…

Στο προηγούμενο φύλλο καταχωρήσαμε τις απώλειες των συγχωριανών μας μέσα στο 2020. Σ' αυτές πρέπει να προσθέσουμε κι εκείνη του Βασίλη Κων. Πολύζου που παραλείψαμε.

Η 32η απώλεια του χρόνου που πέρασε και δεν καταχωρήσαμε επίσης επειδή είχε σταλεί η ύλη στο τυπογραφείο, ανήκει σε μια ηρωίδα της ζωής, σε μια λεβέντισσα Βουνεσιώτισσα, τη **Στυλιανή Χρήστου Καλαντζή**, που βίωσε την αγριότητα της χούντας των συνταγματαρχών, όταν στις 23 Οκτώβρη 1967 εκτελέσθηκε εν ψυχρώ ο αείμνηστος σύζυγός της Χρήστος. Η ίδια βίωσε την ορφάνια, τη δυστυχία και την ευθύνη να μεγαλώσει τρία ανήλικα και να τα παραδώσει στην κοινωνία. Είχα την ευτυχία πριν δυο χρόνια να τη συναντήσω, να συνομιλήσω μαζί της και να νοιώσω τον πόνο και το μεγαλείο της. Ας είναι αναπαυμένη.

Στην αρχή του χρόνου είχαμε επίσης την απώλεια ενός σπουδαίου Βουνεσιώτη, του Στέφανου Μαυραντζά, λαμπρού φυσικού επιστήμονα και ανώτατου στελέχους του ΟΤΕ. Ο Στέφανος μετά την συνταξιοδότησή του έμεινε με τη σύζυγό του μόνιμα στη Λάρισα. (Η ειρωνεία είναι πως λίγες μέρες αργότερα απεβίωσε και εκείνη). Είχε επαφές με πολλούς συγχωριανούς μας, βοήθησε ορισμένα παιδιά από το χωριό μας να σταδιοδρομήσουν στην υπηρεσία του και ήταν τακτικός συνδρομητής της εφημερίδας μας. Ας είναι ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει, όπως και των υπόλοιπων αγαπημένων μας χωριανών που έφυγαν από κοντά μας το προηγούμενο διάστημα.

Αχ! ρε Λίτσα…

Τώρα που κατακάθισε ο απόηχος της θλίψης του αρχικού σοκ που νοιώσαμε για την απώλεια της αγαπημένης μας Λίτσας, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω εσάς τους φίλους και συγχωριανούς που μας συμπαρασταθήκατε στο μεγάλο μας πόνο και να μοιρασθώ μαζί σας ορισμένες σκέψεις μου και συμβάντα κατά τη διάρκεια της νοσηλείας της.

Μετά από ένα χρόνο θεραπείας είχαμε πιστέψει, ή έτσι θέλαμε να πιστεύουμε, πως θα το ξεπερνούσε. Κι αυτό γιατί ανταποκρινόταν καλά στις θεραπείες. Ομως την τελευταία βδομάδα οι γιατροί έδειχναν πως κάνουν προσπάθειες να τελειώσει ήρεμα. Το βράδυ της Πέμπτης ο σφυγμός της όλο και εξασθενούσε. Και κάποια στιγμή, εκεί μετά τα μεσάνυχτα, σταμάτησε.

Αυτό ήταν λοιπόν; Εσβησε το καντήλι της; Αναρωτήθηκα. Τόσο σύντομη είναι η ζωή;

- Γιατί ρε Γιώργο αφήσατε εσύ κι ο Φώτης το βαρκάρη να με πάρει από κοντά σας; Μου είπε σε μια από τις τελευταίες επισκέψεις της στον ύπνο μου. - *Μα, Λίτσα μου, τι μπορούσαμε να κάνουμε, ο Χάροντας νίκησε ακόμη και τον Διγενή στα μαρμαρένια αλώνια!*

Υπάρχουν στιγμές που το παρελθόν στέκεται εκεί ασάλευτο, μαρμαρωμένο και μας στοιχειώνει, ενώ το παρόν αρνείται να παραχωρήσει τη θέση του στο μέλλον. Τις τελευταίες ώρες που κρατούσα το χέρι της, βυθίστηκε ο νους μου στα περασμένα και άρχισα να αναπολώ τη ζωή μας στην οικογένειά μας στο Βασιλουλέικο, ο πατέρας, η μητέρα, εκείνη κι εγώ.

Η γλυκιά μου, δε χόρτασε το μητρικό γάλα. Λεχώνα ακόμη η μητέρα μας της το 'κοψε, όταν εξορισμένοι στο Παλιόκαστρο, όπου αντίκρισε το πρώτο της φώς, η αναλγησία του κράτους των νικητών του εμφυλίου φοβήθηκε πως η λεχώνα μάνα μας ήταν ικανή να διαταράξει την έννομη τάξη και την τιμώρησε με 4μηνη εξορία, όντας εξορισμένος για 6 σχεδόν χρόνια κι ο πατέρας, αφήνοντάς την απροστάτευτη στην κούνια της. Ευτυχώς υπήρχαν οι παππούδες. Ακολούθησε ο επαναπατρισμός στο χωριό και στη συνέχεια η αναζήτηση στο Μοσχάτο πάλι την προστασία των παππούδων. Με την επιστροφή του πατέρα το 1952 σμίξαμε όλοι μαζί και νοιώσαμε για πρώτη φορά την ασφάλεια και ζεστασιά της οικογένειας. Στο Κυριαζέικο, στις Σκάλες που εγκατασταθήκαμε, το σπίτι μας ήταν καμένο, μπήκε η ζωή μας στην κανονικότητα. Τα πρωινά του χειμώνα με το ζεστό τραχανά της μητέρας πριν πάμε σχολείο. Με τον πατέρα με τις μπότες να μας ανοίγει τον τορό, εμείς από κοντά με τη σάκα, μέχρι να συναντήσουμε τα άλλα παιδιά στον πατημένο δρόμο. Με την προτροπή των γονιών στο μεσημεριανό φαγητό γιατί ήταν λιγόφαγη, τσιλιβίθρα. Με τα παραπονάκια της πως κάνει όλα τα θελήματα επειδή ήταν η μικρότερη. Με το ύφος της αρχηγού αργότερα, να προσπαθεί να μυήσει στα παιχνίδια φτιάχνοντας τις πάνινες κούκλες στα μικρότερα Παπαδουλάκια κορίτσια που έμειναν δίπλα μας. Με την προσπάθειά της ν' αποφεύγει την αγγαρεία συνοδεύοντας τον πατέρα κρατώντας το γκαζοκάντηλο στο πάχνιασμα των ζωντανών στο στάβλο. Ο νους ακόμη ταξιδεύει στις κυριακάτικες επισκέψεις μας στο Μοσχάτο στους αγαπημένους μας συγγενείς, διασχίζοντας τ' απόσκια με γέλια και χαρές. Στη μετακόμισή μας αργότερα στον Βόλο, τρίτη τάξη εκείνη, έκτη εγώ, σε άγνωστους συμμαθητές και δασκάλους. Στην επιστροφή μας και πάλι στο χωριό, πέμπτη εκείνη, στο γυμνάσιο της Καρδίτσας εγώ. Τελειώνοντας το σχολείο της, στα μαθήματα ραπτικής κοντά στη Νίκα. Κι όταν πήρε το ψαλίδι, μοδίστρα πια να ράβει μόνη της στο σπίτι μας. Η γνωριμία με τον Φώτη, ο γάμος τους, τα πρώτα χρόνια στην Αθήνα μαζί τους, πριν φύγω για φαντάρος. Υστερα οι χαρές και τα πανηγύρια στη γέννηση της Ζωίτσας, πρώτο εγγόνι και ανίψι, η λατρεία όλων μας. Με τη γέννηση της Λένας συμπληρώθηκε το πάζλ μιας ευτυχισμένης οικογένειας, που συνεχιζόταν με τους γάμους των παιδιών, με τα καλοκαίρια όλοι μαζί στο χωριό, όλα κυλούσαν ήρεμα κι ευτυχισμένα. Ωσπου η μαύρη είδηση έπεσε σαν κεραυνός στα κεφάλια μας. - *Θα το ξεπεράσεις Λίτσα.* - *Θα το ξεπεράσω.* - *Μαζί θα το ξεπεράσουμε.* Ηταν αδιανόητο να πιστέψουμε πως θα τη χάσουμε. Στάθηκε παλικάρι, μας αιφνιδίασε όλους με την καρτερικότητά της και το πείσμα της να τα καταφέρει. Ενας χρόνος προσπαθειών και αγωνίας. Κανείς δεν βαρυγκώμησε για την ταλαιπωρία, την κούραση, τα ξενύχτια. Ο σκοπός ήταν ιερός. Να το ξεπεράσει. Πρώτος ο Φώτης, από κοντά και τα κορίτσια, οι γαμπροί, όλοι συμπαραστάτες. Ο Γιάννης καντήλι αναμμένο, φρόντιζε για όλα, τους γιατρούς, τις αποκλειστικές, τα φάρμακα. Κρίμα, γιατί να μη γίνει το θαύμα; Εσβησε ήρεμα, όπως ήρεμη ήταν σε όλη της τη ζωή. Η ζωή των νεκρών μας εναπόκειται στη μνήμη των ζωντανών. Εμείς, όλοι μας, κρατάμε μέσα μας άσβεστη τη μνήμη της. Μας συντροφεύει η σκέψη της και η προσμονή της επόμενης συνάντησής μας. Και τότε… Τότε σίγουρα θα ξαναδιαβούμε τ' απόσκια για το Μοσχάτο με τα πόδια και θα μας περιμένει ο Φώτης στην άλλη άκρη με το αυτοκίνητο. - Πόσες φορές το είπαμε και πάντα το αναβάλαμε για αργότερα. Και το αργότερα έγινε ποτέ πια… Τότε θα ξαναζήσουμε τις ατέλειωτες χαρούμενες στιγμές το Πάσχα και το Δεκαπενταύγουστο στο χωριό. Θα δει το Σταύρο και τη Μελίνα να μεγαλώνουν - *Θέλω να ζήσω να τα βλέπω να μεγαλώνουν* -, έλεγε στη διάρκεια της αρρώστιας της. Και να γεράσουν ευτυχισμένοι μαζί με τον Φώτη, που τον βύθισε στο σκοτάδι, τη μοναξιά και την οδύνη.

Καλό παράδεισο αγαπημένη μας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

	€
Βασιλούλης Γιώργος - Αθήνα	50
Βρόντος Ανδρέας - Καρδίτσα	20
Γιολβάνης Γιώργος - Θεσσαλονίκη	50
Ζαχαρής Γεωρ. Βασίλειος - Αθήνα	50
Ζαχαρής Κώστας - Αθήνα	30
Καλαντζής Γ. Ηλίας - Καρδίτσα	25
Καλαντζής Γ. Ιωάννης - Καρδίτσα	25
Καλαντζής Πολύβιος - Αθήνα	50
Κατσακιώρης Φώτης - Αθήνα	20
Κατοίκος Ιωάννης	25
Κουτσώνα Ξενοφ. Παρασκευή - Καρδίτσα	20
Κουτσώνα Μαίρη - Βόλος	30
Κυρίτσης Αναστ. Ηλίας - Καρδίτσα	100
Νάκος Μιχαήλ - Αθήνα	20
Νάνος Αναστάσιος - Αθήνα	20
Νάνος Απ. Παναγιώτης - Αθήνα	20
Νασιάκος Ηλίας - Βόλος	100
Νίκου Παναγιώτης - Αθήνα	20
Πατσιαούρα – Βυτόγιαννη Ελένη - Τρίπολη	40
Πολύζος Βασ. Κώστας - Αθήνα	30
Πολύζου Νικολέττα	25
Τσάβαλος Γιώργος	20
Ανώνυμος (28/1/2021)	27

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλείσθε στις καταθέσεις στην Τράπεζα να συμπληρώνετε το ονοματεπώνυμό σας, προκειμένου να εκδίδεται η απόδειξη είσπραξης, η οποία σας αποστέλλεται με την εφημερίδα.

ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΜΕΝΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Παρακαλούμε τους διαφημιζόμενους επαγγελματίες να συνδράμουν στην έκδοση της εφημερίδας στον λογαριασμό με αριθμό IBAN **GR 46 0140 3610 3610 0200 2012 249** ΤΡΑΠΕΖΑ ALPHA BANK

Μορφοβουνιώτικη ΦΩΝΗ

Η εφημερίδα είναι δική σας!
Στείλτε μας τα νέα σας, τις απόψεις σας, τις παρατηρήσεις σας στο morfovuni@yahoo.gr ή στη σελίδα μας στο Facebook ως τις 10 Ιουνίου 2021, ώστε να δημοσιευθούν στο επόμενο φύλλο.

Κωνσταντίνος Κοντοστέργιος
Δικηγόρος
Γ. Σταύρου 6
(4ος ορόφ.)
105 59 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 32 14 641
Κιν.: 6972 095 634

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΟΥΤΣΩΝΑΣ ΓΕΩΡ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Πτυχιούχος Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Πρώην ΑΣΟΕΕ)
Θάσου 10, Ανθούσα, 6974796739

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΠ. ΒΡΟΝΤΟΣ
Δικηγόρος παρ` Αρείω Πάγω
Γραφείο Αθηνών: Ακαδημίας 33, β΄ όροφος, τηλ. 210-3634134
Γραφείο Καρδίτσας: Πλαστήρα 12, τηλ. 24410-41255
Κινητό: 6972422002
website: www.vrodosandreas.gr

Προμηθέας EST. 1998 Ό,τι θέλετε, όταν το θέλετε
ΣΧΟΛΙΚΑ | ΧΑΡΤΙΚΑ | ΒΙΒΛΙΑ | ΤΣΑΝΤΕΣ | ΕΙΔΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ | ΕΠΟΧΙΚΑ | ΔΩΡΑ | ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ Η/Υ & ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ
Ι. ΚΟΡΟΜΠΙΛΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. - ΝΕΑ ΑΓΟΡΑ - ΚΑΡΔΙΤΣΑ - 2441025226 - info.epromitheas@gmail.com - www.e-promitheas.gr